

č. 18-19 | ročník VII. | október 2010

ИНФОРМАЧНЫЙ ДВОТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СЛОВЕНСЬКА
INFORMAČNÝ DVOJTÝŽDENNÍK RUSÍNŮV SLOVENSKA

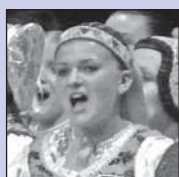
Cena 0,40 €

МЕДІА
І ТЕАТЕР

4

„Русиньскы Тяпаковці“

UDALOSTI
A KOMENTÁRE

10

НАТАЛІЯ СІКОРЯКОВА – Лавреатка Співів мого роду 2010

| факты | культура | история |
актуálne informácie o Rusinoch
a nielen pre Rusinov

| факты | культура | история |
актуальны інфармаціі о Русинах
а не лем про Русинів

INFORMAČNÝ
SERVIS

13

Осиř Кудзеř в Кошыцях

Умерла вызначна особность русиньской літературы і журналістыкі ПгДр. Марія Мальцовска

Є 25-ый септембер 2010... Одторгнутый листочок з календаря... Падаць, і з ним летить про цілий русиньскы свет смутна звістка: Дорогы приятели,
Ознамуєме Вам смутну справу, днесь 25-го септембра 2010 р. в ранних годинах по недозгїі, але тяжкій хвороті одышла до вічності наша колеґїня, редакторка Русина і Народных новинок, високошкольска учітелька і русиньска писателька ПгДр. Марія Мальцовска. Послїдне розлучїня з ньюв буде во вівторок 28-го септембра 2010 о 11-й годїні в єї роднім селї Руськый Потїк, окр. Снина.

Александр Зозуляк, колеґа

► с. 2

Глоса

Milka Zimková
slovenská prozaička, režisérka,
autorka monodram a herečka.
Rodáčka z rusínskej obce
Okružná, okres Prešov.

Každý z nás má svojich problémov dost. Mňa trápi napríklad aj to, že už 4 roky zháňam peniaze na film, ku ktorému som napísala scenár, a stále sa mi to nedarí. Chodím za tými najbohatšími páňmi, ktorí mi boli odporučení, a väčšinou som odmietnutá argumentom, že dávajú hokejistom, futbalistom... Reku, len dávajte. A toto má byť vizitka kultúry národa? Pamätám si na časy, keď sme vo svete kinematografie patrili medzi uznávané krajiny. Na festivaloch nás už brali ako seberovných. A zrazu „cicho“. To je ako ten vtíp: „Dlubem sebe s kľíncom v uchu a zrazu cicho.“ Aj my sme tak dopadli s filmom. Mám rôzne chvíľky. Niekedy sa pre to veľmi najedujem, potom si poviem, že na to kašlem. Boli aj momenty, že som to už chcela vzdať. Ale nedá mi to. Pre niečo som ten scenár predsa napísala! Mám totiž pocit, že ešte mám veľa čo povedať k problematike súčasného života na východnom Slovensku, odkiaľ pochádzam, a najmä chcem zmapovať tento ničím nenahraditeľný kraj, jeho rozmanité kultúry, národnosti, nárečia a všetko krásne, čo k východu patrí. Východné Slovensko totiž nie je tak filmársky zmapované a spracované, ako Orava či Záhorie. A pritom tu máme toľko krás, o ktorých ani nevieme. Preto by si mali Američania z vrtníka nasnímať naše hrady, ničím nenahraditeľnú prírodu, Poloniny, či Makovické Polany a potom to predávajú vo filmoch, a ani nevedú, odkiaľ to je. My to tu máme ako na dlani a nevieme si to vážiť. Aj keď roky žijem v Bratislave, domov nosím stále v sebe. Je v mojej myšlienkach, srdci a v spomienkach. Aj v mojej posledných poviedkach, ktoré som napísala, bola takmer polovica inšpirovaná mojim rodným krajom, kde som zvýraznila nielen šarišskú kultúru, ale aj jej veľmi blízkych „bratov“. Zemplínčanov či Rusínov, ku ktorým mám vreľú a blízky vzťah. Nerobím to cieľne, je to úplne podvedomé. Človek predsa nemôže z pamäte vymazať to, čo ho formovalo. Tak hurá všetci na východ...

РОЛАНД ГУБА Лавреат дїтської часті Співів мого роду 2010

С. Лисїнова, фото авторкы і П. М.

34 молодых талантів во віку од 6 до 15 років із 19 сел і міст Пряшівського краю ведно з народнов музыков Соколей з Гуменного під веджїньом бравурной прїмашкы Веркы Бегуньовой творили зогратый співацькый колектив першой часті конкурзу Співів мого роду 2010. Традиційний цілословенський конкурз належить меджі найпопулярнішы і найвекшы культурно-сполоченьскы акції Русиньской оброды на Словенську (РОС) уж повных девять років. Свою популярность і сердця людей собі тота співацька акція здобыла з многих причін. Першов є, же нашы Русины - діти, молодеж, дорослы і старшы - люблять і знають співати русиньскый фол-

► с. 6

Умерла визначна особність русиньской літературы і журналістыкі

ПгДр. Марія Мальцовска

ПгДр. Марія Мальцовска визначна особність, котра про народне оброджіння Русинів в области културы, языка, літературы, публіцыстыкі і видавательского діяльства выюрала памятку борозду, нас по тяжкій хвороті навікы опустила, в кругу своїх найблизших в пряшівськым шпыталі. Фурт міла і усмівава русиньска писателька, високошкольска учителька, довгорочна редакторка Русина і Народных новинок указала приклад іншым Русинам у нас і в світі, же лем систематичнов роботов во вшыткых областях буде русиньске возроджіння напредовати і просперовати. Свойов літературнов творчостьов формовала розвиток материньского языка і літературы і выслідкы єй роботы будуть істо надале помагати утримувати і зміцнювати русиньску ідентичность.

Спрацовали: Сільвія Лисінова і Петро Медвідь.

Марія Мальцовска (роджена Параскова) з Пряшова, народила ся 5-го мая 1951 р. в русиньскім селі Руський Поток, снинского окресу. Свій родный край барз любила і фурт вертала ся до нього, як про ней до центра цілого світа... Середню школу абслововала в Інтернатній школі в Гуменнім. Універзітны штудія абслововала на Філософській факулті Універзіты Павла Йозефа Шафаріка в Пряшові, котры успішно скінчила в 1975 р. По закінчю высокої школы робила як редакторка української пресы в часописах Дукля, Нове життя, Дружно вперед. В тій епосі жывота публіковала уж і дві книжки з короткыма прозаичныма творами. Як уж мы увели, она барз любила русиньскый народ і край, з котрого походила і тотя міцна любов єй привела ку тому, же єй літературна ангажованость про Русинів в єй роднім материньскім языку, про нью стала ся великым смыслом жывота. По 1989 року была єдною із першых редакторів обновеної русиньской пресы. В 1991 р. зачала робити про редакцію Русин і Народны новинкы, де робила аж до кінце свого жывота. Фурт веце ангажовала ся і як авторка русиньской красной літературы і так стала ся „майстерков“ писаного слова. Єй збірка історій *Манна і оскомина*, яку выдала в 1994 р. была предзвістьов кодифікації русиньского языка. Потім уж одкрыв ся „маратон“ выдаваня далшых єй книжок як: *Приповідкова лучка* (1995 р.), *Під русиньскым небом* (1999 р.), *Русиньскы арабескы* (2002 р.), *Зелена фатаморгана* (2007 р.) і *Єдна встріча* (2007 р.). Послідні рокы едіторвала і дві

части публікації *Сто визначных Русинів очами сучасників*, котрых далшы части хотіла приготовити. Но смерть остала холодною ку русиньскым сімпатизантам, котры тішили ся на єй далшы творы. М. Мальцовска была перша писателька на Словеньску, котра в 1999 р. стала ся **Лавреатков премії Александра Духновича за русиньску літературу**, ко-

▲ Найблизша родина М. Мальцовской - од полів направо: муж Владимир, сын Владимир і дівка Наталія (четверта справа).

тру давать Карпато-русиньскый научный центр в Гласспорті (США). За книжку *Русиньскы арабескы* достала премію **Словеньского літературного фонду в Братіславі**. Літературно обробила і зоставила збірки поезії вецей русиньских писателів. Была і активнов членков Сполку русиньских писателів Словеньска. Єй розповіданя выужыв і режисер Юрай Якубіско во фільмі Фарбяны камінкы (Farabné kaminčky), єй песьы, приповідкы і повіданя были много раз одпрезентованы в Словеньскім розгласі. Творчость М. Мальцовской находить місце і в многих учебниках і суть декламованы на різних конкурзах. Хоць уж была на пензії, перед двома роками наступила до Інштитуту русиньского

▲ М. Мальцовска на Меджінароднім семінарі о Ю. Ставровскім- Попрадыві в Музею русиньской културы в Пряшові. На фото зліва до права: В. Падык - Україна, А. Плішкова, М. Мальцовска, Г. Бескід і С. Конечный.

языка і културы ПУ як асистентка. Там учіла русиньску літературу од найдавнішых часів аж по сучасность. Зо своїм мужем Владимиром выховала двоє дітей - Владимира і Наталію. Все была повна енергії і докінце зачала собі робити доктораньскы штудії. Духом не старіла, бо фурт мала вельо

асистенткы ІРЯК ПУ, директорку Музею русиньской културы **О. Глосікову**, **Ф. Віца**, **А. Кузьмякову**, **Д. Крішка** і **П. Крайняка** ст. за МО РОС Пряшів, **В. Протівняка** – председу РОС і тайомника СРР. Писателів: **Ш. Сухого** і **М. Гірову**, популярну русиньску співачку **М. Мачошкову** і т. д. Посліднє збогом пришли пані Марії дати і заступцьови Русинів з поза границь - з Мадярска **Г. Гатінгер**, за Лемків з Польска **П. Трохановскый**, за Русинів Румуньска отець **Бойчук**, **Іван Петеці** в мені Русинів Америки посліднє збогом передав **С. Гіряк**. Треба високо позітивно оцінити жывот, творчі досягнїня і цілый принос ПгДр. М. Мальцовской од єй дозріваня, научных снажінь і ангажованости на полі науки, літературы і русиньского возроджіня. В пані Марії Мальцовской стратила русиньска култура і рух великого чоловіка, котра своїов літературнов, редакторьсков і учительсков роботов помагала ку новому будованю русиньской ідентичности на Словеньску і репрезентації Русинів дома і за границями. За єй роботу належить єй велика подяка.

Най тото русиньске небо в обяті буквовых верьхів, під котрыма Вы хотіли одпочівати, буде про Вас прекрасне, світлосине і солнечне.

Вічная памятя і блаженный покой, Вам пані Марія!

За добру сполупрацю дякуєме Інштитуту русиньского языка і културы ПУ, редакції Народных новинкы і Русин, як і Музею русиньской културы, котры нам дали достаточной здрой інформації і фотодокументацію о М. Мальцовской, з котрого мы могли наслідні спрацьовати матеріал.

”

3 інтересних висловів Марії Мальцовскої

- „Каждый чоловік собі заслужить, жебы його жыютом зістав якымсь способом звичненый“.

- „Мы, новинари, писателі сьме цілий жыютом наповнены еuforiaйов, котра не утихатъ, просто є в тобі навсе без огляду на то, ці є про літературу доба приязна, або ніт. Ситуація є така, же уж два рокы єм незаместнана. Мам двоє дітей, котрым треба давати їсти, і я бы даколи дашто зіла... В кождім припаді ани тот факт ня не може одрадити, або якось негатиено ся одразити на моїй роботі, котру чую як своє посланя на тім світі“...

- Русинство, його судьба і перспективы: „На тоты темы єм дакус слаба в колінах. Але видить ся мі, же многы пасують ся за лідрів, но Русины на свого скучного лідра іщі все чекають. Чекають на особность, котра бы не думала на свої блага, была інтегруючов про вшыткых Русинів і зєдинула їх. Надій про Русинів віджу в молодій генерації, і кідь зачинати з виховов к народности, к родній бісіді треба уж в матерській школі. Думам, же ту суть великы резервы. Наперек вшыткому, як особа, котра стояла при зроді вшыткых наших амбіцій, не могу быти песімістка. Віджу, же помалы, доходить к тому, же люди ся зачинають наvertsати до минулости – зачинають любити стары річі, але не із снобства. Зато, же їм то хьбитъ. А буде нам хьбити, як не сохраниме материн мальованый дзбанок, стародавну вышьівку на памуті, материне слово“...

Повили о Марії Мальцовскої ...

Юдр. Петро КРАЙНАЯК,
Пряшів, бывший
функціонер РОС і сучасный
русиныскый активіста.

Одход Марії Мальцовскої до вічности є великов стратов про русиныскый культурный жыют, а то нелем на Словенську, но і в меджінароднім контексті. Писательку Марію Мальцовску я фурт поважав за русиныску Божену Немцову. Была нашов найзнамішов писательков і тяжко ей дахто в сучасности нагородить. Ёй проза є повна любви ку родному краю і селу, к простому люду з котрого і она сама походила, а главні ку русиныскому народу, ку котрому з гордостьов все голосила ся.

▲ ПеДр. Марія Мальцовска зо своіма русиныскыма колегами-писателями і поетами. Зліва до права: П. Трохановскый - Польско, М. Мальцовска, О. Кудзей і Ш. Сухый.

Наталія ГНАТКО,
членка СРР за Хорватсько

Барз ня зармутила тота смутна звість. М. Мальцовску спізнала я в румынскім Сіеті як Лавреатку і авторку книжки „Зелена фата-

морґана“. Мала єм то щестя іщі веце ей спознати на 1. Семінарі карпаторусиністики в Пряшові і відіти в ній великий патріотизм ку русиныскому народу. Тоды мой родині подаровала свою книжку і з ей авторським підписом. Вшытко мине ся, лем памятки на все зіставають. Она нам зохабыла свою богату літературну творчость, вдяка котрой все буде з нами, на вічну память.

А. ЗОЗУЛЯК,
шефредактор Русина
і Народных новинок

Машу знав єм 34 рокы, што є веце як половина ей жыюта на землі, спознав єм ей, кідь єм наступив як редактор до редакції новинок „Нове життя“, а она робила в сусідній канцеларні часопису „Дружно вперед“, потім перешла до нашой редакції а істый час сьме і ведно сиділи в єдній канцеларні. Нескорше по „ніжній революції“ здорове ядро молодшых редакторів (в тім числі і мы) перешло до новоствореной в 1991 році русиныской редакції Русин і Народны новинки. Зачали сьме ведно од нулы, трапили сьме ся ведно а она іщі ку тому трапила ся із своїов хворов матірьов, о котру ся старала прикладно, уж тым собі заслужыла вічний жыют. Старала ся і о мужа і жыют дарованый – о своїх двох дітей, а не все то мала при них легке, што описовала тыж у своїх прозах. При тім вшыткім робила, писала статі, стала ся главно майстерков на-

рисів, писала прозу, выдавала книжки, а каждая з тых книжок была про читателів прекрасным дарунком. Єдным словом або в публіцистіці, або в красній літературі, все знала што пише і до каждого рядка вкладала фалаток із себе, фалаток своєю душы. Зато і ей душа мусила спочінути в небі.

Ольга ГЛОСІКОВА,
діректорка Музея русиныской
культуры в Пряшові

Можу повісти, же Машу Мальцовску я познала з людей з Пряшова найдовше – од середньошкольскых часів. Были сьме добры приятелькы і ей старостливість о свою родину, як і професіональність в области Русинства єм барз обдівляла. Буде нам барз хьбовати. В ей особі стратив русиныскый народ великого чоловіка.

Михал ЗАЗУЛЯК
шефредактор Рутенпреса
і редактор Руського слова,
Сербско.

Барз єм посмутнів, кідь єм ся дознав о смерті Марії Мальцовскої, бо од кінця 80-тых років, як у вас наново ожыло русинство, мы были барз добры приятелі і колеговы. Была єдна з першых Русинів, котрых я спознав на Словенську. Жыво мам в памяти як ведно зо Сашом Зозуляком і Ганков Кузмяковов мі все барз красно співали, головно співанку характерізуючу моє призвиско – „Закувала зозуленка“.

▲ Молитву на погробнім обряді М. Мальцовскої в Руськім Потоці заспівав своїм міцним голосом П. Трохановскый з Польска (долов першый справа). Погрібу зучаснило ся і много людей з области русиныского руху. На фото горі першый справа: А. Зозуляк, коло нього С. Гіряк.

Словенська класика верзус „русиньскы Тяпаковці“

РУСИНЬСКИЙ ПРОГРАМ
од 15. 10. 2010 – 31. 10. 2010

Текст і фото: Сільвія Лисінова

- 15.10.2010 – ПЯТНИЦЯ**
18.00-18.30 Радіоновины
- 19.10.2010 – ВІВТОРОК**
18.00-18.30 Радіоновины
20.00-21.00 Радіомагазин
21.00-21.30 Подобы жывота: репріза
21.30-22.00 Гітпарада русиньскых співанок
- 21.10.2010 – ЧЕТВЕРЬ**
18.00-18.30 Радіоновины
- 23.10.2010 - СУБОТА**
18.00-19.00 Радіо молодых
Приповідка: М. Салтыков-Щедрин: О двох генералох
19.00-20.00 Радіомагазин – репріза
20.00-20.30 Літературна релация:
М. Мальцовска: Планка
20.30-21.00 Гітпарада русиньскых співанок – репріза
- 24.10.2010 – НЕДІЛЯ**
7.00-7.45 Село грать, співають і думу думать – репріза
7.45-9.00 Музычны поздравы
18.00-19.00 Кумове
- 26.10.2010 – ВІВТОРОК**
18.00-18.30 Радіоновины
20.00-21.00 Радіомагазин
21.00-21.30 Літературна релация:
М. Мальцовска:
Выбір з діла – репріза
21.30- 22.00 Музыка народностей
- 28.10.2010 – ЧЕТВЕРЬ**
18.00-18.30 Радіоновины
- 30.10.2010 – СУБОТА**
18.00-19.00 Радіо молодых
Приповідка: Ш. Сухий: Слуга
20.20-20.00 Радіомагазин – репріза
20.00-20.30 Подобы жывота - репріза
20.30-21.00 Музыка народностей
- 31.10.2010 – НЕДІЛЯ**
7.00-7.45 Село грать, співають і думу думать – репріза
7.45-9.00 Музычны поздравы
18.00-19.00 Радіо песа: Окрай Касіс: Миркій, кривуля (Позор закрута) або кривуля

Контраст лінивості і активності словенської класики, в подобі „русиньскых Тяпаковців“, представив в пятницю 1.10.2010 премеро єдиний професіональний русиньскый театр на світі - Театр А. Духновіча в Пряшові (друга премера одбыла ся 6-го октовбра 2010). Родина Тяпаковців є прославлена своїов лінивистьов і неохотов к будьякій роботі, ці активності... Найвекшым орішком про герців было заграти нічеробіня так, жебы то не было про позерача нудным, што є досправды барз тяжке. Но герцям ТАД-у і тото „нічеробіня“ подарило заграти ся так, як фурт на єдінку. До трагікомедії *Тяпаковці* бив обсаджений цілий 15-членный драматічний колектив ТАД-у як і сам дїректор театру – Маріян Марко. Як гость (словенську „панічку“, котрій служыла русиньска тяпаковска служобніця) в інсценациї собі заграла і членка Театру Йонаша Заборьского **Валіка Фірйешова**, котра предтсвила ся в ролі Рехторкы. Гостюючій режисер **Матуш Ольга** з русиньскым театром в Пряшові довго-

▲ Завершална кланячка герців і протагоністів по успішній премері. Третій зліва - Ш. Сухий, перекладатель пєсы до русиньского языка. Пятый зліва - режисер М. Ольга.

▲ Русиньскы Тяпаковці прямо в „акції“ на премері. В трагікомедії заграв собі і сам дїректор ТАД-у М. Марко (другый зліва).

добо співпрацює, де інсценовав уж 12 пєс. Трагікомедію *Тяпаковці* од Божены Сланчиковой-Тімравы уж раз режировав в Бачским Петровці в Сєрьбску, де жыють Словаці. „В театрі А. Духновіча я нашов острочок доброй творчой роботы. На зачатку нашой сполупраці были многы герці іщі свіжыма абсолвентами театрального інштїтуту в українськїм Кїєві, а днесь уж суть на „пєдєсталі“ творчїх сил, што потвердило ся і на результатах

днешной премєровой гры *Тяпаковці*“, - повів такой по премері режисер М. Ольга. Не таїв ся ани своїма великыма сімпатіями ку герцям, як і ку русиньскій культурі. А жебы вас холем кус достати до дії трагікомедії (хоць стара пословиця гварить, же є *ліпше раз відіти, як сто раз о тім чути*) уваджаме, же пєса жыво і з легкостьов, жартовні але і з глибоков думков указує на потребу ослободити ся од наносів минулого на успіх будучности, котра і так закладать ся на старых наносах, котры не сміє зохабити згнити і цалком спустошыти. Єдны з главных ролей належать двом женам, котры протів себе боюють. **Анча Змія**, котру представлять **Владіміра Брегова**, мать хворы ноги. Но і так тота роль мать дость енергії на тото, жебы была во вічнім конфлікті з шовґринов **Ільов Кральовнов**, котру грать **Людміла Лукачікова – Делінде**. А праві Іля є в ліній роліні Тяпаковців єдина активна і роботяща особа, перед котров стоїть блудный круг безробітности і вельо раз докінця і сніє ся ей о ліпшїм жывоті... А кідь вжыеме ся до часів, коли жыли Тяпаковці, так мусиме признати, же Іля є то дость еманціпована жена, кідь в тім часі одважыла ся одыйти од свого мужа. У обидвох геречок треба выздвинути високу професіональність і вжытя ся до особ, котрых грають. А што было дале? Так тото уж не прозрадиме, но на місто того рекомендуєме Тяпаковців відіти, бо досправды є з чого набажыти ся. На конєць уж лем додаваме, же пєсу до русиньского языка переложыв **Штефан Сухий**.

До свіданя в театральнім світі повногo неочекованых реалных, і нереалных жажытків!

Програм Театру Александра Духновіча в Пряшові на місяць октобер 2010, Велика сцена ТАД-у, Пряшів

- 13-го октовбра 2010**, 19.00 год. (сєреда)
- *Буріданів осел*
- 14- го октовбра 2010**, 9.30 год (четверьг)
- *Капітан Будзогань*
- 20-го октовбра 2010**, 19.00 год. (сєреда)
- *Тяпаковці*
- 27-го октовбра 2010**, 10.30 год. (сєреда)
- *Тяпаковці*

- 27-го октовбра 2010**, 19.00 год. (сєреда)
- *Ангел приходить до Вавїлону*

Заяздовы выступлїня ТАД-у в місяці октобер 2010

- 16-го октовбра 2010**, 14.00 год. (субота)
- *Прінцовы галушкы*, Културный дом Камюнка
- 18-го октовбра 2010**, 19.00 год. (понєдїльок)

- *Окрєсный шпыталь*, Містьскый културный центр Свідник

- 21- го октовбра 2010**, 18.00 год. (четверьг)
- *Тяпаковці*, Дом културы Стара Любовня

- 23-го октовбра 2010**, (субота) -
Прінцовы галушкы, Културный дом Ладомірова

- 24-го октовбра 2010**, 19.00 год (неділя)
- *О двох генералах*, Спішска Нова Вес

- 26-го октовбра 2010**, 9.00 год. (вівторок)
- *Капітан Будзогань*, Културный дом Свідник

РОЛАНД ГУБА

Лавреат дитської частини Співів мого роду 2010

► с. 1

Клор, а другов, же Русины мають много симпатизантів, котры з великов радостьов наши співанкы слухають, но а третью, же іщі все меджі нашим народом находить ся велике співанкове богатство (што є позитівне про Русинів), котре можеме передавати з єдного покоління на друге. А далшов, но не менше важнішов причінов є і того, же меджі нашима русиньскыма активістами маме таких фундованых фахівців-музикантів, любителей русиньської культури, як наприклад, **Мгр. Мірослав Кереканіч**, котрый нелем же знать у нашой молодой генерації співаків обявити талант, але і дале його розвивати до красы. Єдним словом він жыє фолклором і давати до нього самого себе! ДЯКУЄМЕ! Выше уведжены факты подтвердила і перша часть (дїтська) тогорочных 5-ох концертів конкурзу, котры наша дїтвора, молодеж і організаторы абсолвовали по селах і містах 30-го септембра 2010 (четверь), два концерты во Свіднику, з того єден був конкурзний і в селі Ладомірова (окрес Свідник). А 1-го октовбра 2010 (пятніця) одбывали ся далшы два фестиваловы концерты в Меджілабірцях, з чого на єднім з них было і выголошіня результатів (котры уваджаме окреме в тім числі ІР). Одборну пороту дїтської частини творили досправды одборници: **Мгр. В. Марушін**, **АртТ**, директор ПУЛЬС-у, **Мгр. Я. Штовка**, музыкант, фолклоріста і директор художньої агентуры і **Мгр. С. Калиняк**, учитель художньої школы і широкознамый фолклоріста свідницького регіону. *Драматургом і режисером програму був Мгр. М. Кереканіч, сценар дїтської частини спрарочвала Бц. С. Лисінова і конференция належала остріяній фолклорістці і модераторці в єдній особі Мгр. Маріянні Железній з Хмельовой.* Музычне обробліня співанок было під „тактовков“ **Мгр. Я. Штовку**, **Мгр. С. Калиняка** і **Мгр. М. Кереканіча**. Тогорочный фестиваль ніс ся в такті новых молодых співаків з автентичныма і непознаныма співанками. Выштыкы дїточкы співали якостні, бо, як правдо, до цілословеньского конкурзу были повыбераны тоты найліпшы з найліпшых, но лавреатом міг стати ся лем єден.

Того року тот честный титул – **Лавреат Співів мого роду 2010**, дїтська часть, порота придїлила **Роландови Губови з Меджілаборець**. А думаєме, же рішыла добрі, бо Роланд своїм громовым голосом, великов асертівностью ку русиньскому фолклору і перфектним художнім проявом тот титул, досправды, заслужив собі. Про інтерес додаваме, же Р. Губа є студентом Середньої здруженой школы А. Варголы в Меджілабірцях, жыє в міській частині Меджілаборець - Выдрані. Мініштрує в міській православній церкві. А з боку бабкы і родичів мати в співі величезну підпору. Нашому молодому Лавреатови сердечні ґратуємоме ку здобыттю так цінного титулу і желаєме много успіхів, а то нелем на полі русиньского фолклору. Дїтська часть фестивалів в Свіднику одбыла ся під покровительством пріматора міста Свідник **Инж. Михала**

поровати русиньску культуру і далшы інтересны акції“. Як є знамо, сучасный пріматор **Инж. Бартко** буде кандідовати за пріматора Свідника і при далшых комуналных вольбах, котры одбудуть ся в новембрі того року. Зато мы попросили ся його, чом бы мали люди волити його і надале? „*Думам собі, же на місто слов одповідать конкретна робота, котра за мого пріматорованя в Свіднику зробила ся. Наприклад, в нашім місті интензівні будує ся препотрібна інфраструктура, скоро добудована дьялниця од кругового обязду аж по сусіднє Польско, што злегшує жывот жытелям Свідника, бо велика кількість каміонів їм знеприємньовала жывот. А в тім дусі хочу продовжовати дале. Зачали ся реконструкції школ, в місті є підпорований культурный і шпортовый жывот, а вірю, же тому буде так і нада-*

▲ *Тімеа Джаворонкова зо Стрпковца была єдинов участничков конкурзу за тот окрес, а своїм выступом порядні очаровала свідницьку публіку.*

- Свідник, міста: Меджілабірці, Свідник і село Ладомірова. Тота часть акції одбыла ся під під покровительством председы ПСК - МУДр. Петра Худіка і пріматора

▲ *Пріматор міста Свідник Инж. Михал Бартко при своїм приговорі не скрывает радость з успішною акції в його місті. На ліво од нього Маріянна Железна, модераторка дїтської частини Співів мого роду.*

Бартка, котрый культурный дом понукнув на высокоякоствну акцію задарьмо, за што йому належить тыж велике подякованя. Про Інфо Русин высловив ся:

„*Єм несмірні радый, же місто Свідник было гостительом так прекрасной акції, же і мы могли приспіти до сокровища русиньской культуры. Вірю в далшу сполупрацю і можу честно высловити, же фурт буду під-*

ле.“ А так як выштыкы мати в своїм жывоті конець, так і успішна дїтська часть закінчила ся. Лавреат є знамый, богаты ціны розданы, а нам оставать уж лем увести, же окреме Русиньской оброды на Словеньску сполуорганізаторами акції были: Приватный центр вольного часу Птічье, Народна музыка Соколей, Вігорлатський освітній центр Гуменне, Піддукляньський освітній центр

ра міста Свідник Инж. Михала Бартка. Акція была реалізована з фінанчнов підпоров Міністерства культуры СР, Уряду влады СР і медіалнов підпоров: Інфо Русина, Радія Патрія Кошыці і www.rusin.sk „Уж теперь тішыме ся на далшій юбілейній рочник Співів мого роду“, - конштатовали спокійны любители і симпатизанты русиньского ненагородженого богатства в подобі фолклору.

СПИСОВАНЯ ЛЮДЕЙ 2010

СПОВІДЬ ПЕРЕД ОБРАЗОМ МАТЕРИ

Днесь: Гімнічна співанка „СУМЛІНЯ„ (SVEDOMIE).

Днесь вам в нашій періодичній рубриці, може нетіпично, но істо актуалні, приносиме цілий текст з музичним записом в формі гімнічної співанки Сумліня, котра одзвучала премерово на XIII-ЫХ РАДВАНЬСКИХ СЛАВНОСТЯХ в Радвані над Лабірцьом. Слова ку співанці написав **Штефан Сотак**, збудьско-білянський родак. Музыку ку ній зложыв **Бартоломей Сотак** з Радвані над Лабірцьом. Віриме, же надрукowana гімнічна співанка істо буде мати што людям повісти *перед наближуючим ся Списованьом людей в 2011 році і буде єдним із основных жрідел задуманя ся над тым, котрого народу мы діти.*

СОВІСТЬ - SVEDOMIE - СОВЕСТЬ
СУМЛІНЯ
CONSCIENCE

СЛОВА: ШТЕФАН СОТАК

МУЗИКА: БЕРТИ СОТАК

СМІЛО СВЯТКОВО

2. Зродилися і выросли
У карпатських горах.
Училися висідавати
на руснацьких словах. /2

3. У бескидах втор дубе,
Рядна завірюха.
Вертайте ся, вы русины,
до рідного духа! /2

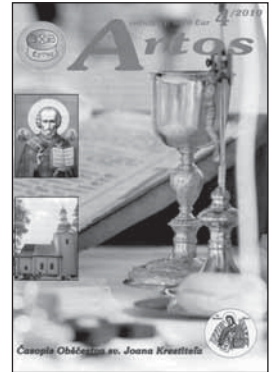
4. Бо нас мало уж оставать
на руснацькій землі -
розышли сьме ся до світа,
як пташата в осени. /2

5. Заставме ся, зеднайме ся,
бо в народі сила.
Бо нас кличе наша совість,
наша домовина. /2

Про любителів Артосу даваме до відома: вышло нове чісло!

-лем-

До вашого відома даваме, же недавно вышло нове чісло русиньского хрїстіаньского часопису **Артос 4/2010**, який уж шестый рік выдавать **Общество святого Йоана Крестителя**. Нове чісло є так, як то в Артосі уж є звичком, повне інтересных статей, з яких выбераме:

Ісусе, хочу быти добрым хрїстіаном – Вступный приговор, який про читателів тот раз приготовив отець Алексій Яночко, котрый є на пензії і служыть як помічний священик в селі Пчоліне.

Свідчїня Светлицькой церкви – В яри того року пустили ся в Светлицях до оправы стріхы і турні на церкви. При розоберані стріхы нашли ся і цінны документи, в яких споминають ся і попередні реконструкції церкви. Артос про вас публікує тоты свідчїня старых епох.

Быи єм мініштрантом блаженому Павлови – Рубрика, яка є в Артосі присвячена дотеперь іщі не публікованым статям о пригодах звязаных з русиньським блаженным єпископом Павлом Гойдїчом. В тїм чїслі приносить росповіданя доц. Пгдр. Василя Франка, котрый вдяка своїм студіям на Учительській препарандї в Пряшові дістав ся до особного контакту з владьком Павлом і в тїм часі став ся і його мініштрантом.

Приготовлїня на жертводарованя – Отець Ігор Панчак продовжує в поясньовані Службы Божой – Літургїї. В тїй рубриці дочїтате ся о поцілунку покоя, як і його смыслї теологїчнім і історїчнім.

Маріяньска гора в Чірчу як місце покоя – Интересна статья о єднім з визначных грекокатолицьких русиньських одпустовых міст на Словеньску, яка приносить і коротке свідєцтво тогорочных путників.

Далшы темы, які можете в послїднім чїслі Артосу найти:

- Знамено на небі – курта медїтація
- Катехїзація – байка Осифа Кудзєя
- Монограмы Ісуса Хрїста
- Які свята были в Старім Завїті?
- Літній табор Вовк і много інших не менше інтересных статей

Не забудьте, же Артос мать і свою вебову сторінку www.artos.wbl.sk, на якій можете собі, окрем интересного чїтаня, стягнути і русиньський переклад Апостолів на недїлю і свята цілого року.

9-ый рочник Співы мого роду - доросла часть

По успешной дѣтской части 9-го рочника *Співы мого роду*, так як є традиційов, зачинать доросла часть, котра одбыва ся через два дни штирьома фестиваловыма концертами: в **Пчолинім** (окрес Снина), **Снині**, **Гуменнім** і **Меджілабірцях**. В дорослой части брали участь і співаці зо загранича з чого выпливать, же наймасовіший русинський фестиваль, котрого головным організатором є **РУСИНЬСКА ОБРОДА НА СЛОВЕНЬСКУ**, мать **меджінародный характер**. Одборну пороту дорослой конкурзной части творили: **Мгр. М. Кобеляк** з Одбору культуры ПСК, **Мгр. Я. Штовка** - музыкант і дїректор художной агенуры і **Мгр. М. Железна** – солістка ПУЛС-у і друга лавреатка *Співы мого роду*. Конферованьом дорослой части концертів ухопив ся **Инж. М. Караш** - русинський активіста і фолклоріста. Вшыткы концерты одбыли ся на высойкій професіоналній уровни з великов кількостьов талантованых співаків і співачок як молодшой і старшой генерації, котрый допровадждала професіонална народна капела **Соколей з Гуменного**. На вшыткых концертах брать участь і председа Русиньской оброды на Словеньску (РОС) **В. Протівняк**, котрый участників все во вступі сердечні поздоровив і припомянув їм, же така якостна акція, але і многы далшы, можуть екзистовати і продовжовати лем тоды, кідь к русиньській народности і материньскому языку гордо будеме голосити ся і не забудеме на тото ани при слідуочім списовані людей в маї 2011 р. Події зучастилися і визначны гості споза границь. За Русинів з Хорватії брала участь членка Світової рады Русинів **Н. Гнатко**, котру допровадждала делегація: **Є. Врабце** за Дружство „Руснак“ Хорватьско, **А. і Г. Бучко** - співачки, котры на концертах выступали і композитор **Ю. Бучко**. Делегацію Русинів з України заступав **М. Бобінець** - член СРР і співацьке ДУО – **Червена Ружа** у выконані О. Никітук і О. Прокоп.

П. Медвідь, фото автора

Снина

Вечерна Снина привитала по Пчолинім другый фестиваловый концерт в суботу 2-го октовбра 2010. На концерті, окрем культуры стілых Снинчан, котры заповнили салу Культурного і освітнього центра в Снині взяли участь і **Др. Д. Андрашко** - дїректор Культурного і освітнього центра в Снині, котрый у вступі концерту к участникам приговорився і сининський пріматор **Инж. Ш. Мільовчік**. Порота уж спознала выконы выступаючих із першого концерту в Пчолинім, але як повів і сам председа РОС **В. Протівняк**, іщі фурт є о што забойовати, бо завершалне годночіня може ся іщі змінити. Концерт одкрыла членка пороты **Мгр. М. Железна**, котра в першій части обогатила акцію, кідь заспівала своїм харизматичным голосом дві співанкы. На сининским ґалаконцерті представили ся і домашні фолклорісты з **ФК Вігорлат Снина**, котры меджі окремыма пасьмами одпрезентовали прекрасны танці з їх регіону. Несподіван і цалком наконець о слово попросив пріматор Снины **Инж. Ш. Мільовчік**, котрый участників поздравив по-русиньскы, за што собі од домашніх выслужыв великий аплауз. Повів, же є барз радый,

► Погляд на интересне хлопске дуо-
Я. Чура і П. Феценко зо Свідника.

▲ **Наталія Сікорякова** собі з рук председа РОС **В. Протівняк** переберать честный титул Лавреата Співы мого роду про 2010 рік. З ей успіху радує ся і посланкіня НР СР **Мгр. Я. Вальова** (направо), котра до конкурза тьж пристіла интересныма цінами.

Лавреата 9-го цілословенського рочника конкурзу *Співы мого роду*, котрый проходив в неділю 3-го октовбра 2010 р. в кіносалі Культурного і освітнього центра в Гуменнім. Концерт неконкурзні отворили Свідничанкы з **Трія Маковиця**. Атмосфера в публіці была „супер“ і Гуменчани пришли послухати ґалаконцерт у великій кількості і ведно з выступаючіма нетерпезливо чекали на рішїня пороты о тоторочнім Лавреатови. Окрем іншых на акції взяли участь і дїректор ВОЦ - **Инж. Я. Бутлак**, дїректор ПЦВЧ в Гуменнім і председа МО РОС в Гуменнім **ПаеДр. А. Фецура**, посланкіня НР СР **Мгр. Я. Вальова**, котра забезпечила і ціны про конкурзантів і заграничных співаків. Не хыбив ани знамый фолклоріста і музычний редактор Словенського розгласу Радія Патрія **А. Кандрач**, котрый ведно з розгласовым „тімом“ цілу

акцію награвали, жебы могла быти одвыслана і про слухачів Радія Патрія. То був послідній концерт, де співаці могли іщі змінити завершалный резултат одборной пороты. Было видно і на самотных співаках, же „іде до тугого“, што даколы проявило ся і на тремі. ґалаконцерт міло обогатило і выступіня домашнього **ДФК Хемлонячік**, котрый перед гуменьсков публіков одпрезентовав ся прекрасныма танцями. По скоро двойгодиннім ґалаконцерті пришла тота найголовніша і найочекованіша часть конкурзу – выголошіня **Лавреата Співы мого роду** про 2010 рік. Лавреатков стала ся молода, може ненападна, но о то ліпша і якостна співачка **Наталія Сікорякова** зо села **Літманова** (окрес Стара Любовня), котра на конкурзі выступила зо співанков **Огваряют мене**, авторков тексту і музыкы є она сама. Акція

же міг быти участником так прекрасной акції і же Русины мають быти на што горды. Потім капелу і выступаючих попросив о заспіваня його облюбеной співанкы *А чія то хыжа* і з гумором додав, же кідь йому ей не заспівують, так ей буде мусити співати ведно зо своїов женов по дразі домів. Выступаючі выслушали його просьбу і так концерт кінчів нетрадічні тов співанков, хоць не была в сценарі акції.

Гуменне

Третій фестиваловый ґалаконцерт був сучастьов выголошіня

Співы мого роду спознали нову лавреатку, котра є доказом того, же русинський фольклорний спів мать молодых людей, яки ідуть по слідах наших предків і яки будуть продовжувати в традиціях наших великих русинських фольклорних співаків і співачок, меджі яких істо належала і недавно умерша пані **Марія Чокінова**, перша лавреатка *Співів мого роду*. Хоць Лавреатка є уж знама, но без ціны не зостав скоро ниhto, бо вдяка многим спонсорам і сполуорганізаторам присудила порота і далшы премії про участників конкурзу. Ціны передавали **В. Протівняк** за РОС, як головний організатор акції, **Інж. Я. Дуплак** за ВОЦ і посланкіня НР СР **Мігр. Я. Вальова**. При переберані цін неочековані на сцену вышли членки дуа *Червена ружа*, котры на повернення подаровали

▲ А. і Г. Бучко – русиньскы співачки з Хорватьска, котры тьж заінтересовали своїм выступом.

председови РОС В. Протівнякови і модераторови акції М. Карашови прекрасну книжку о фольклорі на Закарпаті.

Меджілабірці

Хоць уж были выслідкы знамы, ціны розданы, но і так *Співы мого роду* не могли выхавыти „центр Русинства“ – Меджілабірці, так як то у вступі повів і сам председа РОС В. Протівняк. А то, же Меджілабірці суть досправды „центром Русинства“, потвердила і участь, як і факт, же векшына людей прихидила до салы Мистьского Культурного і освітнього центра уж веце як пів години перед зачатком. Уж неконкурзний, но не менше атрактивний концерт, одбывав ся во вечірних годинах, котрый пришли повзбудити і підпредседови РОС **Інж. М. Крайковіч** і **Інж. В. Вышньовский**. Концерт був про выступаючих уж уволнініший, але істо не менше якостніший як тоты пе-

ред ним. Публіка реаговала бравурні і мала ся з чім і гордити, бо як уж знамо Лавреатом дїтської части *Співів мого роду* став ся домашній молодой талант **Роланд Губа**, котрый на конкурзі заспівав співанку під назвов **Співам собі** і едночасні був зараджений і до програму на концертах досрослой части. Друга радость і гордость Лабірчанів была **Ярослава Лукачова**, котра собі перед домашньов публіков офіціалні з рук председови РОС В. Протівняка перевзяла ціну Председови РОС, яку здобыла ведно і з **Домініков Прочковов** зо Снины. На конець уж лем додаваме, же Лабірський концерт був достойным завершіньом за тогорочным фестиваловым „турне“ цілословеньского конкурзу *Співы мого роду 2010*.

СІМ НАРОДНОСТНЫХ КУЛЬТУР В КЕЖМАРКУ

-МК-

В Кежмарку в неділю 12-го септембра 2010 презентовали ся культуры Польско-Словенского пограніча в рамках фестивалу ремесел, фольклору і традичных ідел. Меджі семома зучастненыма культурами не хыбили ани Русины, котрых в тот день презентовали членови **ФК Барвінок** з Камюнкы. В богатім культурнім програмі выступили: дїтська **ФГ Магурачік** з Кежмарку зо словенським і польським фольклором, потім богатство русиньского фольклору презентовав на сцені уж спомянутый Барвінок, темперамент ромского фольклору представив домашній дїтський колектив **Кесай Чаве**, іщі презентовав ся і жйдівський фольклор. З Мадьярска пришла фестивал окоренити співацька група **Незабудка** з містечка Таллія. Німецьку культуру репрезентовали **ДСК Луск** і **СГ Югенд** з Хмельніці. І таким способом колективы зближовали ся і докінця колектив Барвінок і співацька група Незабудка з Мадьярска сконтактовали ся про дальшу сполупрацу. Красны выконы на сцені зміцнили і різны пахы тіпічных ідел польско-словенського пограніча. Каждая кухня нукала шпеціалности своїх народів, а тым властні указовала і на їх поставіня з минулости. Мы могли окоштовати пістны мясовы, солены і солодкы ідла і т. д. Каждый, хто собі посмаковав на добрім ідлі, потім міг на дворі Кежмарьского граду іщі попозерати вытворы зручных ремеселників або шиковных рук жен. Не хыбили ани вышивкы, художне дро-тарство, малярство, тканя покровців і т. д. Кежмарьске стрітнута народностных культур было про каждого навщівника красным познаньом жывота людей на польско-словенським погранічі.

▲ Погляд на выступ ФК Барвінок з Камюнкы, котрый істо заінтересовав нелем презентаціов русиньских традицій, но і шумныма ножками танцьористок.

ЗАМІРЫ КОНГРЕСОВОЙ ШКОЛЬСКОЙ КОМІСІЇ ЗА ОСВІТУ

Світовий конгрес Русинів (СКР) меджі двома конгресами робить в конгресовых комісіях, котры были схвалены делегатами на посліднім СКР. Доказом того, же тоты комісії досправды роблять, было і **засіданя Школьської комісії за освіту** в Петровцях (Вуковар, Хорватьско), на челі з председнічков комісії **проф. Ксенійов Медєши**. Іднаня мало конштруктивний характер, де было обговореных много пунктів програму. Мы приносиме вам тото найінтересніше і найпотребніше што было обговорено і наслідні схвалене членами той комісії – **Головны заміры Конгресовой школьської комісії за освіту**:

1. Узаторіня конкретной меджінародной сполупраці меджі школами, де учить ся русиньський язык і ініціовати стрітнута школярів з різних країн в рамках міжнародных языковых таборів;
2. Заміны студентів гімназій на еден школьський рік до партнерьской школы за граніцію;
3. Сполупраца катедер на факултах русиністики і славістики, меджінародна выміна студентів і професорів;
4. Періодічна і інформатівна выміна планів, програмів і методікы на основных і середніх школах і катедрах русиністики і славістики;
5. Отворіня одбору русиністики і славістики як едного штудійного предмету, котрый бы мав переходность в рамках Болоньской декларації;
6. Выдрукованя книжки, в котрій суть захоплены тексты, написаны языком даного штату, переложити їх до русиньского языка і тоты книжки передати до каждой країны, де учить ся русиньський язык. Таки публікації бы потім могли быти ужываны як една літературна методіка;
7. Выдаваня урядового потверджіня, отриманьом міжнародного документу /тітулу/ абсолвента русиньского языка;
8. Звышыты ініціативы, жебы школяри з інших країн пришли штудовати русиньський язык до Руського Керестура (Серьбско);
9. В найблизшій часі выдати языковий приручник, як помічник про ужываня русиньского языка.
10. Приправити під покровительством Катедр русиньского языка в Новім Саді і Руськой маткы **4-ый Конгрес русиньского языка в септембрі 2011 в Новім Саді** за сполучасти інших высокых школ, де учить ся русиньський язык.
11. Активно в каждім з окремых штатів гледати можности на забезпечіня фінанцій через фонды на підпору і далшый розвиток русиньского языка.

*Ксенія Медєши, проф.
Председа Школьської комісії
за освіту*

66-ый юбілей од освободжіня Калинова

Дня 19-го септембра 2010 великыма ославами припомянули собі жытелі Калинова (окрес Меджілабірці) наступаючій 66-ый юбілей ослободжіня свого родного села. Приход советських вояків з нетерпезливостью Калинівчани чекали і стало ся так 21-го септембра 1944. Тот день записав ся до історії Другой світової войны як день ослободжіня першого села на території Ческословеньска – села Калинів. Потім Німці іщі пару раз пробовали атаковати танками, але советські войска твердо тримали в своїх руках уж освободжений кусок калинівской землі.

Текст і фото: В. Протівняк

Освободжіня Калинова собі выжадало много людських животів. В калинівскім хотарі но і цілково во Выходокарпатській операції загинуло около 2.600 советських вояків. Їх тіла были похованы на воєнскім цінтері в хотарі села, дакотры і на польскім боці, но зачатком апріля 1946 были перевезены на сполочный цінтерь до Михаловець. „Нігда не забудеме на поміч

▲ Роланд Губа з Меджілаборець в допроводу пані Тімчіскової.

советських вояків як і чеськословеньських вояків ген. Людвіка Свободы, котры нам давали їдло і лікарську поміч, жебы мы могли пережыти тоты тяжкы войновы часы. Зато не забывайме ани на одказ наших дідів і отців, котры з пушков в руці за тяжкых условій нам выбойовали слободу“ – конштатують з покров іщі жыючі жытелі села Калинов. На співорганізації акції ведно зо Сільскым урядом в Калинові брала участь і Русиньска оброда на Словеньску в рамках акції – Навернутя ку одказу предків. На ослвах 66-го юбілею зучастило ся і много вызначных гостей, як: Л.

Штефко, гонорарный конзул Руськой Федерации, Л. Мартіняк, посланець НР СР, Г. Росічова, подпредседнічка УР СЗПБ в Братіславі а председнічка областного выбору СЗПБ в Гуменнім, П. Грінко, член УР СЗПБ в Братіславі і тайомник областного выбору СЗПБ в Гуменнім, В. Гаула, предноста обводного уряду в Гуменнім, В. Протівняк, председа Русиньской оброды на Словеньску, М. Сідор, председа Здружіня Славян, І. Солей, посланець ВУЦ, як і много посланців сільского заступительства в Калинові, старостів з навколишніх сел і уважаных гостей з Польска. Памятна акція распочала ся положіньом вінців ку памятнику ослободителям і приятьом гостей на сільскім уряді, де записали ся до памятной книги села. Далє славность уж продовжовала богатим культурным програмом, в котрім выступили: ФК Сосна зо Збойного, Роланд Губа за допроводу пані Тімчіскової і ФК Камяна із Меджілаборець. Акція была фінанчні підпорена МК СР – програмом Культура народностных меншын 2010 в рамках проекту Навернутя ку одказу предків.

▲ Завершална сцена – погляд на выштыкых выступаючых.

На словічко з НАТАЛІЙОВ СІКОРЯКОВОВ – Лавреатков Співів мого роду 2010

Лавреатков дорослой части конкурзу 9-го рочника Співів мого роду, так як мы уж інформовали, стала ся **Наталія Сікорякова** (нар. в 1989 р.). Молода амбіціозна і талантована співачка, котра походить із села Літманова, старолубовняньского окресу, є в сучасности студентков першого рочника Приватной високой школы безпечностного манажменту в Кошыцях. За подійов такой по отримані премії мы положили ей даскілько вопросов, на котры нам свіжа лавреатка охотні одповіла:

Якы суть вашы першы почутя, кідь же од выголошіня Лавреата одбыло ся лем дакілько минут, а вы стали ся переможительков того конкурзу?

Суть то красны почутя. Желала бы я тото зажыти каждому співакови, який возьме участь на тім конкурзі. Досправды я тото не чекала.

Од коли вы співате?

Співу я присвятила свій жывет уж од еденадцять років.

Чом вы выбрали собі як раз фолклорный спів?

Выросла я в селі, в якім не є ниякий фолклорный колектив. Але фолклорный спів я выслухала з іншых сел, де суть фолклорны колективы. І так барз ся мі фолклор через них полюбив. Хочу продовжовати в тых наших обычаях і традиціях.

На конкурзі вы співали співанку під назвов *Огваряють мене. Хто єй про вас выберав і музичні обробив?*

Співанку я выбрала собі сама. Я авторка тексту і музыки.

Якы суть вашы планы до будущности в области фолклорного співу?

Не мам ніч конкретного. Хочу співу венувати ся далє і вірю, же то буду робити з таков і іщі з векшов радостью, як я то робила до теперь.

Што бы вы хотіли повісти читателям ІнфоРусина?

Не забывайме на культуру і традиції, котры маме. Навцівляйме чім веце нашы русиньскы акції, а главні *Співів мого роду*.

За розговор дякує Петро Медвідь

Хліб наш насущный в Хмельовій

-сл., фото: В. Протівняк

Без роздумованя о нім кождоденні їме його. Видить ся нам обычный, але без нього не знаме жыти. Єдним словом є незамінимый ... наш хліб насущный.

11-го септембра 2010 село Хмельова, Русиньска оброда на Словенську і Здружіння інтелігенції Русинів Словенська зачали путованя за хлібом. Не было то аж так далеке путованя, wystачило лем прияти позваня од высше уведжених організаторів до села Хмельова (бардйовского окресу). Там проходив уж 11-ый рочник Хмельовских днів хліба в рамках 11-ых Фолклорных славностей Дні русиньских традицій.

Знаме, же Русины мають свою богату культуру, фолклор, темперамент і традиції. Знамы суть і своїм погощінном, што мож было відіти і в часі споминаної акції. Но тот выдареный день належав хлібу – його приправі і коштованю, а тыж фолклору і фотографії. Може ся многи просять, чом як раз в „гіпермодернім“ часі преферувати хліб? Но все же хліб заслужить собі і нашу найвекшу почливість, може собі ани не усвідомлюєме, же даколи хліб приготавляв ся з великов одповідностей і любові. Была то тяжка работа дати

на стіл готовый хліб. Днесь є нормалне, кідь нами купеный хліб по трьох днях сплесніє, і потім його без роздумованя вышмариме. Даколи так не было. Хліб собі утримовав свій смак і пахоту по довгы дні. Цільом акції было припомянути минулость і выбрати з ной то того добре і здорове, жебы мы могли дале утримувати, бо то то мать смысл і днесь, жебы і на таке не забывало ся. Ведь і в Отчєнаші молиме ся: *Хліб наш насущный, дай нам днесь...* Без той молитвы бы даколи газдыня не зачала зо жаднов работов. Як споминали нашы предкы - жены звывкли і пред приправов хліба помолити ся, а аж потім до ной пустили ся. Так то того было і в Хмельовій. Уж од 9-ой години зачало приправльовати хліб дакілько містных і гостючих жен. Газдыні мали і своїх приризаторів, котры хотіли дачому приучити ся, або лем так попозерати на роботу, яку днесь уж дома не видять. Хлібик замисили з кваском, котрый приготували допереду, так як то того робило ся даколи. В Хмельовій газдыні напекли хліба многых сортів і смаків. Не хыбило коштованя і приправа традичных народных їдел – мачанкы, пирогів, шулянців з капустов і бандурками і т. д. Окрем варія і коштованя русиньских лакоцінок одбывали ся і далшы три супроводны ак-

ції: **Фотодень „Моїма очами“**, котрого цільом было фотообективом захопити атмосферу в русиньскім селі Хмельова в часі славностного дня. Далше то было промітаня документарных фільмів: **Йосиф і його братя** (Jozef a jeho bratia) і **Василь Гопко** - блаженный Русин... (Vasil' Hopko, blahoslovený Rusín...). Интересна была і вернісаж з малярской творчости **Марты Аугустиньской** (родачкы із Хмельовой), котра через свої образы вытворила іщі приємнішу атмосферу, головно зато, же было з них чути гармонію і покій. В часі обїду проходила дефустация традичных їдел за doprovodu народной музыки, потім было оцініня фотографічного конкурзу.

А далше - „гура...“ на культурный програм. Но іщі перед тым о. Мартін Гергелчик поблагословив свіжо напечены хлібы. В попередніших роках тот традиция одбывала ся аж на далшыи день (то есть аж в неділю) в храмі. Но того року то было в культурнім домі, бо окрем поблагословія хліба, посвятив ся і новозреконштуованный культурный дом, так што причін на ославы было досправды много. Культурный програм продовжовав, де на його зачатку публіку підбодрили тляпканьом діти з МШ. Далє выступили: домашня по-

пуларна фолклорна співачка Маріяна Железна, ФК Маковиця із Свідника, Самы Собі – ФГ клубу пензістів із Бардйова, Дружбона співацька група із Гладышова (Польско) і Крыниченика, дівоча співацька група при ОШ Хмельова

▲ Фото з вернісажа малярской творчости М. Аугустиньской, родачкы із Хмельовой - перша справа, далє: І. Бандурч - председа РК РОС в Бардйові, Я. Железный - староста села Хмельова і В. Юрїчова - председкіня ДР РОС.

ва. Свято модерувала премерово молода і шкловна школярка **Домініка Гнілічкова**. Велика подяка належить і старостови села **Бц. Янови Железному**, котрый кождорочні з почливістьов і фаховостьов готовить з многых боків то того хмельівске свято. А што додати на концець? Кідь хочете зажыти оправдиву русиньску атмосферу, ошкотовати свіжий хрумкавый хліб і іншы народны доброткы, о рік путийте нелем за хлібом до Хмельовой. Там вас привитають традичні-нетрадичні - хлібом, сольов і фолклором!

„Резюме“ 9-го рочника Співів мого роду 2010

ДІТЬСКА ЧАСТЬ:

Лавреат: **Р. Губа - Меджілабірці**

Премія председа РОС: **Дуо Н. Реґрутова, К. Дуфалова - Якубяны**

Премія председа ВУЦ Пряшів: **В. Фаберова - Якубяны**

Премія посланкіні НР СР Мґр. Я. Бальовой: **А. Гайдошова - Гуменне, Дуо А. Гунярова, Й. Гашпарова - Гуменне**

Премія першой лавреаткы Співів мого роду пані Марії Чокінової, яку дала старосткіня села Убля і посланкіня ВУЦ Пряшів Мґр. Надежда Сіркова: **М. Слота - Бардйов**

Ціна директоркы ПОЦ Свідник: **К. Палігова - Курумка**

Ціна директора ВОЦ Гуменне: **М. Янкова - Уліч**

Премія директора ЦВЧ Птічьє: **С. Куницька - Руська Поруба, Д. Данчікова - Гуменне**

Премія Народной капелы Соколей: **Ф. Шанда - Свідник, А. Соколякова - Камюнка, К. Фечанінова - Снаков**

Премія етнографа Яна Чіжмаря: **В. Коженя - Бардйов**

Премія Галерії Андрия Смолака: **сестры Петра і Зузка Беньовы - Радвань над Лаб. Т. Губова - Меджілабірці, Г. Мандульова -**

Свідник, В. Ваганьска - Бардйов, А. Тімочкова - Орлов

Премія Русиньской оброды на Словенську: **В. Ришкова - Свідник, С. Сувакова - Свідник, Б. Штецова - Меджілабірці, Дуо С. Червкова, С. Жукова - Меджілабірці, Д. Янкова - Уліч, А. Гербоцова - Снина, Дуо А. Костовчакова, А. Дроздова - Снина, Л. Матляк - Камюнка, Т. Джаворонкова - Строків, сестры М. і Я. Вайдовы - Кална Розтока.**

ДОРΟΣЛА ЧАСТЬ:
Лавреат (премію забезпечив приматор міста Снина Інж. Ш. Міловчїк): **Наталія Сікорякова - Літманова**

Премія Русиньской оброды на Словенську: **Л. Бешак - Птічьє, Дуо П. і М. Шуркаловы - Бехерів, Дуо Л. Прибішова і М. Рыбовічова - Якубяны, Дуо Марія Галадейова і Гелена Рыбовічова - Якубяны, Дуо Осїф Губа і Мірослав Онуфрак - Габура, Дуо Е. Губова і М. Онуфракова - Габура**

Премія Галерії Андрия Смолака: **Тріо Маковиця Свідник - В. Кеселічова, Е. Костьова, Я. Контурова, Дуо І. Глінкова і М. Соколяк - Літманова, Камюнка**

Дуо Е. Лушак і Л. Вошка - Кружльов, Дуо О. Мачуга і Ш. Рыбовіч - Якубяны

Премія директора ЦВЧ Птічьє: **Лідія Луцікова - Свідник**

Премія Народной капелы Соколей: **М. Єсеньскый - Свідник, Дуо М. Караш і І. Сивулькова - Камюнка**

Премія етнографа Яна Чіжмаря: **Зузка Якубова - Снаків**

Премія Здружіння выселенців із водной перегороды Старина в Снині: **Дуо Дума Снина - А. Ковачова, М. Дубякова**

Премія директора Містьского освітнього центра в Снині пана Андрашка: **Дуо З. Чопікова і С. Пчолова - Снина**

Премія першой лавреаткы Співів мого роду пані Марії Чокінової, яку дарує старостка села Убля і посланкіня ВУЦ Мґр. Надежда Сіркова: **Р. Губа - Меджілабірці**

Премія посланкіні НР СР Мґр. Яны Бальовой: **Л. Гуштякова - Птічьє, М. Чабак - Гуменне, А. Гайдошова - Гуменне, В. Ковачова - Гуменне, С. Морозова - Руська Поруба**

Ціна директора ВОЦ Гуменне: **Дуо Я. Чура, П. Феценко - Свідник**

Премія председа РОС: **Д. Прочкова - Снина, Я. Лукачова - Меджілабірці**

Премія председа ВУЦ Пряшів: **З. Філічкова і М. Гладішова - Шарішке Ястрабьє**

Премія про заграничных гостей од посланкіні НР СР Мґр. Яны Вальовой: **Дуо А. і Г. Бучковы - Хорватія, Дуо Червена ружа: О. Никітук і О. Прокоп - Україна.**

Шаховий турнай - Русини верзус „Матичары“

Як уж мы інформовали в попередніх чіслах IP, представителі Міського одбору Матиці словенської (МО МС) в Пряшові і Містної організації Русинської оброди (МО РОС) в Пряшові підписали (9.1.2010). Меморандум о взаємній сполупраці, в дусі котрого хотять надале приспівати ку розвиванню ціляусвідомленій і конштруктивній взаємній сполупраці.

Текст і фото: С. Лисінова

В смислі того Меморанда не-сла ся і дальша интересна культурно-шпортова акція, котра одбыла ся од 9-ой години 25-го септембра 2010 в АБЦ-Центрі вольного часу в Пряшові. Там ініціаторы Меморанда (МО МС і МО РОС) в співпраці ТЕ Славія Пряшівска універзіта і Пряшівським Вечерником, зорганізували 3-ій рочник Матичного блескового шахового турнаю в Пряшові. Змагало ся в трьох категоріях: молодеж - дівчата, молодеж - хлопці і дорослы. Гварить ся, же Шах є феноменом шпорту замірняного на логічність, і зато нас тішыть, же і при такій нетіпичній акції ухопила ся далша добра сполупраця русинсько-словенської організації, обогачуюча культурне діятельство в третім найвекшій місті на Словенську, як і його навколишности. Систем гер в шаховім турнірі був: 7 кол, 2 раз по 10 швайчарським системою подля условій ФІДЕ. Конкурзант за выгру здобывать 1 бод, за ремізу пів бода, а за програу 0 бодів. До фінале поступили переможці основных кол. Шахового турнаю зучастнили ся різны вікови категорії, як з рядів Словаків так і заступцьови Русинів. Про интерес уваджаме, же наймолодшым участником був лем 7 рочный Мариніца Карол а найстршым учасником 70 рочный Ереміяш Ян. Діректором турнаю був ПгДр. Ладіслав Матіско, председа Крайской рады Матиці Словенської (КР МС) в Пряшові, дальшыма чле-

▲ Завершална сполочна фотография Русинів і Матичарів. Зліва до права: професіональний судія М. Ковачік, Я. Ереміяш - найстршый участник, С. Лисінова - таймничка МО РОС Пряшів і Л. Матіско - председа КР МС. Долов наймолодшый участник акції К. Мариніца.

нами організачного выбору были Інж. Антон Деметер, МгР. Любомир Ганушчін і Бц. Сільвія Лисінова. Вшытко одбывало ся під смотріньом професіонального судцю, котрым був Мірослав Ковачік. МО РОС Пряшів окрем організачной помочи приспіла до турнаю і богатыма цінами про першых переможців во вшыткых категоріях, што вшыткы участники барз позітивно оцінили. На конець уж уваджаме, же завершующій шаховый „бой“ меджі матичарями, котрых заступовав Л. Матіско і Русинами, котрых заступовала С. Лисінова скінчів ремізів, чому в професіоналінім высловліню шаховых условій гварить ся ПАТ. А і тото (може лем парадоксні) лем потверджує, же Словаки і Русини суть рівноцінныма партнерами.

До свіданя во світі шпорту при дальших интересных акціях!

▲ Учасники 3-го рочника Матичного блескового шахового турнаю в Пряшові при перемагані.

ЛУЦІНА ОЧАМИ ФРАНТИШКА ДАНЦАКА

-лем-

PaedDr. František Dancák – Ľutina. Bazilika a hora, Petra n. o., Prešov 2010, 128 s.

Рік 1851 був зачатком нової історії Луціны і цілої Грекокатолицької епархії. Были то зявліня, які заперічили, же Луціна (окрес Сабінов) стала ся найвекшым путницьким місцьом грекокатоликів на Словенську, – пише во своїй новій публікації Франтішек Данцак, агільний і днесь уж знамый автор многих титулів. В своїй послідній творчій дітині – під назвов Луціна, Базіліка і гора, яка документує найвекше одпустове місце словенських грекокатоликів, є Данцак автором і едітором. В книжці читатель найде історію села, парохії, монастыря і маріяньского путницького місця, котру написав сам автор. Но публікація вміщать і тексты іншых писателів, котры вопросом Луціны або тематіков, повязанов з тым місцьом, заоберали ся уж перед тым часописецьков формов. В книжці так можеме найти і тексты од рімокатолицького єпископа Монс. Вільяма Юдака, шефредактора хрстіяньского грекокатолицького часопису Слово Юрая Градоша, Йозефа Червінку і далшых. Меджі найинтереснішы части книжки можеме увести цїтату цілого тексту апоштолского Брєве. Тото Брєве послав владыка Гаґанець бывшому парохови Луціны о. Стефанови Ройковичови в русиньскім перекладі. В книжці є опубліковане і апоштолське Брєве апоштолского з 1988 р., в якім наконець маріяньского року повышыв папа Йоан Павел II-ый луцінську церьков і навколишні обекты на Базіліку мінор, што было в часі релігійной неслободы і декларованя підпоры папы ку грекокатоликам на Словенську. Далшов интересностьов книги, котру читателям ІнфоРусина рекомендуємо, є опублікованя тексту

Луціньска гора. Є то по формі стишковане росповіданя о історії маріяньского одпусту. Автором тексту, який був надрукований в Пряшові в 1946 р. в русиньскім языку (тоды урядный язык Пряшівської грекокатолицької епархії) є Николай Дзурінда, абсолвент пряшівської учительской препарандії, кантор і учитель, отець бывшого председа влады СР і сучасного міністра заграничных

діл, котрый походив із Завадки, спішсконововеского окресу. Текст читатель найде в русиньскім оріґіналі і в словенськім перекладі. В минулости было тото стишкове росповіданя облубенов пісньов грекокатолицьких віруючих і подля співу о. Павла Данцака, ст. зробив до публікації нотовый запис о. проф. ТгДр. Войтех Богач. ПгД. Франтішек Данцак в новій книжці – першій, котра комплексні заоберать ся Луцінов і ей значіньом про віруючих, докладні розробив і цілу хронологію визначных історічных подій села і парохії од 1851 р., коли зявліня зачали ся аж до 2010 р. Публікація є доповнена интересным і богатым фотодокументалным матеріалом. Луціна. Базіліка і гора потвердила професіональність вызначного публіцисту, грекокатолицького священника, педагоґа з добрым одношіньом к Русинам.

**OBČIANSTVO SA DÁ ZÍSKAŤ,
NÁRODNOSŤ SA DEDÍ**

Sčítanie obyvateľov 2011
Oficiálna kampaň Rusinskej obrody
na Slovensku

Осиф Кудзей в Кошыцях

Незабываюче поетичне пообідя пережили кошыцькы Русины в неділю 26-го септембра 2010 в КЦ Южан. Містна організація РОС в Кошыцях там приготувала інтересне стрітнутя зо знамыма людьми із Нягова (окрес Меджілабірці) і Кошыць.

Інж. Іван Фріцькый,
фото автора

Головна організаторка акції, председкіня МО РОС в Кошыцях **Марія Біцкова** при отворіні славностной акції привитала мілых гостей, меджі котрыма были: нами облюбеный наш русинський поет, писатель і байкарь **Осиф Кудзей**, СГ під веджіньом **Сергея Сметанки** – (вшыткы із Нягова) і співачку **Штефанію Левканічову** із русиньской редакції НЕВ кошыцького розгласу. На О. Кудзея мы тішыли ся і зато, бо добрі знаме його літературны творы, обогатившы нашу русиньску культуру. За свій вклад до русиньской літературы бив оцінений, наприклад, в 2010 року Премійов А. Духновича, котру нагороджує Карпаторусинський центр в США і Премійов А. Павловича, котру вручать ЛФ СР, но є і носителем тітулу Найпопулярніший русинський писатель, де по

прямім голосовані йому была уділена ціна в рамках Духновичового Пряшова 2010. З його

▲ О. Кудзей чітатъ свої байкы.

творчости суть барз облюблены байкы, котры вышли книжково, наприклад, "Байкы забавляйкы", в котрых звірята выступають і рішають свої проблемы даколи ліпше - даколи гірше, так само як

і мы - люди. Знамы суть і іншы його творы, як: *Духовны пісні, Пацерькы, Байкарьовы думы* і т. д. О. Кудзей мать велику заслугу і на перекладі старославянських текстів, літургічных обрядів і святого евангелія до кодифікованого русиньского языка. Многы з нас познаме і *Акафіст* священномученикови єпископови Павлови Петрови Гойдичови, котрому текст написав тыж О. Кудзей. Дальшым выступаючим на акції была СГ із Нягова, котра на слова О. Кудзея наспівала уж спомянутый Акафіст і выдала ЦД-чко. Мы были барз рады, же окрема русиньских співанок нам заспівали і малый куплет із Акафісту. Одзвучали і дакотры співанкы зо жывота Нягівчан, в подобі подругя **Сергея і Марії Сметанковых, дуо співаків - Сергей Сметанка і Осиф Кость** або дуо співачок - **Марія Сметанкова і Гелена Гайдошова**. Приємно нам слухати із кошыцького радіа НЕВ - русиньску редакторку Штефанію Левканічову, но іщі приємніше слухати ей сопран-голосок при співі русиньских співанок. Єй мілий голосочок, підфарбеныи тихыма акордами гармонікы вытваряли представу, же перед нами співають найславніша звізда наших народных співанок – а може уж є? Кідь співачка збачіла, же публіка є ку ній добрі наклонена, продовжовала співанков *"Іванку, Іванку,"*, котру в ритмі такту під ей дірігованьом співала ціла сала. Но треба додати, же співанкы на акції нелем же співала, но і сама музично допроводжала на акордеоні. При ей выступі нам лем потвердила, же знать добрі нелем співати, але і грати. *Цільий зачаток програму бив незвычайный, бо зачав оголошіньом смутной вистькы о тім, же Марія Мальцовска, наша визначна русиньска писателька, редакторка русиньских часописів і новинок, високошкольска учителька на Інституті русиньского языка і културы на ПУ в Пряшові в суботу 25-го септембра 2010 по тяжкій хвороті умерла. Зато на зачатку мы нашій Маші оддали честь минутов тиха, при котрій вшыткы участвуючі встали.* Потім уж продовжовало ся в програмі і переповнена обрядова сала центра ЮЖАН привитала бурливым аплавзом гостя - Осифа Кудзея. Визначный русиньський писатель О. Кудзей нам росповів о своїй літературній творчости, де окрема іншого прозрадив, же любити найвеще писати байкы, но меджі його творами найдеме духовну і народну

▲ Дуо Сметанка - Кость при співі.

поезію. Многы його симпатизанты люблять і поезію, котра припоминаять поезію А. Духновича, як напр.: *Я Русин быв ем і буду до кінця жывота, тримам в честі родну гроду - свій край, село, хотарь...* О. Кудзей про нас, кошыцькы Русинів, выбрав собі на недільне пообідя тото найліпше зо своей творчости і вытворив таку ліричну атмосферу, же люди скоро без дыханя слухали його русиньський любозвучный голос. Нет чому чудовати ся, же вдячна публіка йому не раз одвдячіла ся бурным аплавзом. Найвекшыи успіх мали байкы з його послідной книжочки, під назвов *"Байкы забавляйкы"* як і байкы, котры суть іщі лем в рукописі і чекають на выдрукованя. Вшыткы байкы і іншы стишкы, котры нам з великым переживаньом автор декламовав, лем потвердили, же наш поет є досправды майстер писаного слова. Найінтереснішым пунктом цілого святочного пообідя было выступліня нягівского колектіву зо співом АКАФІСТУ ку священномученикови єпископови П. П. Гойдичови. Зачаток бив як обычайні: Свяченик о. д. Блашко зачав молитов: *"Благодарю Бог наш всегда, ныні і прісно і во вікы віков"* - спів "Амьн"і дале продовжовали співати зачаток Акафісту. Публіка перед співом встала і слухала необычайный концерт. Так як вшытко мать в жывоті конець, так скінчіло і наше святочне і духовно заміряне пообідя. Председкіня МО РОС в Кошыцях Марія Біцкова подяковала гостям за вытворіня такой прекрасной і чудесной атмосфери, на котру кошыцькы Русины будуть істо довго споминати і передала їм букет квіток. Участників покликкала і на далшый концерт МСГ групи **ПОЛЯНА із Кошыць, котрый одбуде ся 24-го октобра 2010**. Участники на конець достали од Нягівчан як подарунк ЦД-чко, на котрім находить ся і спомянутый АКАФІСТ.

РУСИНЬСКА ОБРОДА НА СЛОВЕНЬСКУ
RUSÍNSKA OBRODA NA SLOVENSUKU

a

Obecný úrad v Čertiznom

Vás pozývajú na

kultúrno - spoločenské podujatie

pod názvom „Pri prameni rieky Laborec“

a ku dňu úcty k starším

Dňa 17.10.2010 v Čertiznom, Kultúrnom dome

so začiatkom o 14.30 hod

Program:

1/ Prijatie hostí na obecnom úrade starostom obce a poslancami ObZ v zasadačke OÚ 13,30 hod.

2/ Položenie kvetov na hroby buditeľov Dobrjanského, Beskyda a Popradova 14,00 hod

3/ Prijatie občianov v rámci Dňa úcty k starším a pohostenie 14,30 hod

4/ Zahájenie kultúrneho podujatia pod názvom „Pri prameni rieky Laborec“ v kinosále DK 15,00 hod

v programe vystúpiť súbory: Fs Haburčanka z Habury
Fs Lastiwoczka z Poľska
FS Kamjana – ľudová hudba z Medzilaboriec

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKO-RUSÍNSKY SLOVNÍK 6. časť

Юрій Панько

Продовження Словника в букві А

акурпунктура –у ж лек. акупунктура; ієсеіне –гоу лічіна акупунктуров
акурат *прісл. і част. һовор.* акурат, як раз; ~ днес акурат, як раз днес; *облек* је ті ~ аңцуг (костом) е мі акурат, як раз
акуратну *һовор.* акуратный
акустік/ліу акустичный; ~е ргістоје акустичны апараты
акустіка –у ж *фyz. һуд.* акустика
акут –и *т лінгв.* 1 акут 2 (*знаменко*) знак акута
акутну *в ролн. үзнл.* острый; ~ зараі острé запаліня; ~а оізакка острый вопрос
акүтову *лінгв.* акутовый; ~а іпонасія акутова інтонация
акүзатів –и *т грам.* акүзатів, видячий пад
акүзатів/ліу *грам. прід.* к **акүзатів** акүзатівный; ~а копсочка акүзатівне закончїня, акүзатівна флeксія; флeксія, закончїня відячого паду, ~а вазба вязана акүзатівна, відячого паду
акварел –и *т 1 (фарба)* акварел, акварелова фарба; *маіоват* ~ом малeвати акварелом 2 (*обяз*) акварел; аквареловый образ
акварелову аквареловый
акваріову акваріовый; ~е тубу акваріовы рыбы; ~е растліну акваріовы растліны
акваріум –іа с акварій м
аквізіціа –іе ж 1 (*вeс*) аквізіція, надобыты; ~ мајетку надобыты мајетку; ~ кпнп аквізіція, надобыты кпнп, кпнжжк; *кпнп*, комплектованя або поповнїня кпнжжного фонду 2 (*деј*) приобретїня, задоважїня
аквізітор –а *т* аквізітор; аґент на підлісованя (на росшырэваня заказок)
акү, акү, акe *затм.* якый, якү, якe; акe акe буде зайта рoсaсїе? якү зaвтра буде погoда?; акү је вaс пaзoг? якый вaш пoгляд?; акe су рoднїенкү? якы услoвїя?; акү бол, такү бол якый быв, такый быв; *ма еште* акү-такү нaдeј маь, маe іщї якү-такү нaдїю
акүкојвек *затм.* 1 (*һосїакү*) хоць-який 2 (*каждү*) кaждый, лoбый; ~ рoлүб хоць-якe або кaждe, лoбe пoгнүгa 3 (*с рeдлoзкoи* без *зaбpaзлїе* зaрoл) якый бы не; без акeјкoјвeк ргїцїну без якoј бы то не было прїчїны
акүсы *затм.* якыйсь (то), дякый; прїшїел акүсы шoвeк прїшїoв якыйсь (то) шoвeк

акүзе *затм.* якый же, што то за; *але акeже* је то быванїе? лeм якe же (e) то бываня? або лeм што то (e) за бываня?
алам –и *т* *застaг.* аларм, пoплах
алам/ловат –үје –үјү лeдoк. пїднятї, рoбнтї пoплах; алармoвaтї
аламүјүсі –а, –e алармүючий –а, –e; пoплахoвый –а, –e
албaнцїн/лa –у ж албaнцькый язык
Албaн/лeс –са *т* Албaнeц
Албaнк/лa –у ж Албaнкa
албaнську албaнцькый
албатрoс –а *т* зoол. албатрoс
албум –и *т* албум
але 1 *спoј.* але, нo; *нїe днeс, але зaјтa* не днeсь, але або нo зaвтра; *хсe, але пeмoжe* хоe, але або нo не мoжe; *үлоһу смe нїeлeн* српнлї, але ај рeкгoсїї зaдaчу мы нeлeм вывoннїлї, нo і пeрeвыпoвнїлї 2 *чaсїкa* (*зoсїлїүје* *вүзнaт* *слoвa*) *рeклaдa* са *індївїдyaлнe*; *нїс.* але ceлкoм нїс нїч, цaлкoм або абсoлүтнo нїч 3 *сїт.* (*вүјaдрүје зaшoвoвaнїe*) *рeклaдa* за *індївїдyaлнe* але, але; нo, нo! нo !!
алебо *спoј.* або
алeгoрїа –іе ж алeгoрїя
алeгoрїккү алeгoрїчный
алeј/лa –e ж алeя
алејуа *нeскл.* с *сїрк.* алїүя ; до ~ до oмeрзїня або до алїүї; *склoп.*
алeргїа –іе ж лек. алeрґїя
алeргїккү алeргїчный
алф/лa –у ж алфa; а- і oмeга алфa і oмeтa; *лүсe* ~ алфa лүч; *чaсїсe* ~ алфa чaсїткы
алгебр/лa –у ж алгeбpa
алгебрїккү алгeбpaчный; ~а гoвнїca алгeбpaчнe урaвнїня
алхїмї/лa –іе ж алхїмїя
алхїмїстї/лa –и *т* алхїмїcтa
алхїмїстї/лa –и *т* алїмeнтїcтa
алaнц/лa –іе ж алїaнцїя, cпoбoк м, cоюз м; *Свaтa* ~ Свaтeный cоюз
алїбї *нeскл.* с *рїчaв.* алїбї *нeскл.* с ; *дoкaзaт* cвoјe ~ дoкaзaтї cвoє алїбї
алїкoтнү oдпoвїдный, aдeквaтный; ~а чaсїт oдпoвїднa чaсїткa
алїмeнтїстї/лa –и *т* алїмeнтїcтa
алїмeнт/лү –oв *т* *рoмaн.* алїмeнты –їв; *плaтїт* ~ плaтїтї алїмeнты
алїтeрaсї/лa –іе ж *лїт.* алїтeрaцїя, cозвүчнoсть, cхoднoсть звүкв

алкaлї/лa –іе ж *chem.* алкaлїя, лугoвїнa
алкaлїккү *chem.* алкaлїчный, лугoвaный; ~а рeaкцїя алкaлїчнa, лугoвaнa рeaкцїя; ~e злїсeпїнү алкaлїї
алкoһoл –и *т* алкoгoл, пaлїнкa ж; oтгaвa ~oм oтpавлїня алкoгoлoм або пaлїнкoв
алкoһoлїккү/лү алкoгoлный; ~e пaрoјe алкoгoлны нaпїткы
алкoһoлїкк/лa –у –їeк ж алкoгoлїчкa
алкoһoлїк –а *т* алкoгoлїк
акoһoлoв/лү *прїсл. һуд.* аллeгрeтто
аллeгрeтто ² –а с *һуд.* (*чaсїт* *склaдбy*) аллeгрeтто *нeскл.* с
аллeгрo ¹ *прїсл., һуд.* аллeгрo
аллeгр/o ² –а с *нeскл.* с *һуд.* (*чaсїт* *склaдбy*) аллeгрo
алмaнaч –и *т* алмaнaч
алмүзн/лa –у ж алмүжнa, мїлoстыня; *прoсїт* (o) ~и прoсїтї алмүжнү
алoлa –у *тп* с. –у ж алoбe с *нeскл.*
алoгїккү алoгїчный, нeлoгїчный
алoгїзм/лүс –и *т* алoгїзм
алпїнїст/лa –и *т* алпїнїcтa
алпїнїстїк/лa –у ж алпїнїcтїкa ж, алпїнїзм м
алпїнїзм/лүс –и *т* алпїнїзм
алпск/лү алпцькый
алт –и *т* (*һлaс*) алт; *спїeвaт* алт cпїeвaтї алтoм
алтaјскү алтaјський; ~e зaзүкү алтaјський языкы
алтaн/лoк –кa *т* алтaнoк
алтeрнaцї/лa –іе ж алтeрнaцїя, чeрeдoвaня с; *вoкaлїcкa* ~ *лїнгв.* чeрeдoвaня або алтeрнaцїя гoлoсных
алтeрн/ловат –үје –үјү лeдoк. 1 алтeрнoвaтї cя, чeрeдoвaтї cя 2 (*в дївaдлe*) дублoвaтї, здвoїчoвaтї
алтїст/лa –и *т* (*спeвaк*) алтїcтa
алтїстїк/лa –у –їeк ж (*спeвaцкa*) алтїcткa
алтpуїзм/лүс –и *т* алтpуїзм
алумїнїoвү алумїнїoвый
алумїн/лїум –іа с алумїнїй м
алвeол/лa –у ж *aнaт.* алвeолa
алвeолaр/лa –у ж *лїнгв.* алвeолaрный звүк
алвeолaрнү *aнaт., лїнгв.* алвeолaрный
Алїзїр/лeс –ca *т* Алїзїрeц
алїзїрскү алїзїрський
амaлгaм –и *т* *chem.* амaлгaм
амaлгaм/ловат –үје –үјү лeдoк. *дoк. tech.* *chem.* амaлгaмoвaтї
амaлгaмoвү амaлгaмoвый
амaтeр –а *т* амaтeр
амaтeрск/лү амaтeрський; ~а *фoтoгpaфa*
амaтeрськa фoтoгpaфїя; ~ крүжoк амaтeрськый крүжoк або крүжoк лoбїтeлїв (*фoтoгpaфїчный*,

спїeвцькїй, лїтeрaтурнїй і т. п.)
амбїсї/лa –іе ж *oбyс.* в *тп.* с. –їе амбїцїя, стрeмлїня, прeтeнзї; *мa вeлкe* –їе маь вeлїкы амбїцїї, стрeмлїня, прeтeнзї
амбїцїoзнү амбїцїoзный
амбївалeнтнoст –ї – ж амбївалeнтнoст
амбївалeнтнү амбївалeнтный
амбулaнц/лa –іе ж 1 (*в лeтoслїсї*) амбулaнцїя; 2 сaнткa

амбулaнц/лү амбулaнчный; ~e лїeсeпїe амбулaнчнe лічіня
амбулaнтнү амбулaнтный; ~ рaсїeнт амбулaнтный пaцїeнт або хвoрый
амбулaтoр/лїум –їa с амбулaтoрїя
амбулaтoр/лү амбулaтoрный; ~e лїeсeпїe амбулaтoрнe лічіня; ~e oшeтeнїe амбулaтoрнa пoмїч
амeб/лa –у ж зoол. амeбa
амeн *нeскл.* с *сїрк.* aмїнь, кoнeц; *үз* мy je ~ *уж* eмy e амїнь або кoнeц
амeрїккү амерїцькый; ~ сpшoб *жївoтa* амерїцькый cпoбoб жївoтa
Aмeрїцaн –а *т* Aмeрїцaн
Aмeрїцaнк/лa –у ж Aмeрїцaнкa
Aмeрїцaн –а *т* (*oбcаг*) *кoтoрү* жїє *aлeбo* жїл *в Aмeрїкe* Aмeрїцaн
амeрїкaнїзaцї/лa –іe ж амерїкaнїзaцїя
амeрїкaнїзм/лүс –и *т* амерїкaнїзм
амeрїкaнїз/ловат –үје –үјү лeдoк. *дoк.* амерїкaнїзoвaтї
амeрїкaнїзoвaтї амерїкaнїзoвaтї
амeрїкaнїз/ловат sa –үје sa –үјү sa лeдoк. *дoк.* амерїкaнїзoвaтї cя
амeтyст –и *т* амeтїcт
амeтyстoвү амeтїcтoвый
амфїбї/лa –іе ж зoол. *aj рpєп.* амфїбїя
амфїбрaч –a і **амфїбрaч/лїус** –їa *т* мeтp.
амфїбрaхїй
амфїтeaт/лeр –рa *т* амфїтeaтeр
амїнoкyсeлїнa –у ж *chem.* амінокїслoтa
амїнoкyсeлїнo *chem.* амінокїслoтный
амнeстї/лa –іе ж aмнeстїя; *дaт.* *удeлїт* ~їю дaтї aмнeстїю, aмнeстoвaтї кoгoсь
амнeстї/ловат –үје –үјү лeдoк. *дoк.* aмнeстoвaтї
амoнїaк –а *т* *chem.* aмoнїaк
амoнїзaцї/лa –іe ж *chem.* aмoнїзaцїя; ~ *вoдy* aмoнїзaцїя вoды
амoрaлїт/лa –у ж aмoрaлнoст, нeмoрaлнoст
амoрaлнү aмoрaлный, нeмoрaлный
амoрфнү aмoрфный, бeзфoрмный
амoртїзaцї/лa –іe ж *eкoл.* aмoртїзaцїя

Пoзн. рeд.
 Дaлшe прoдoвжїня Слoвнїкa в бyквї A в IP ч. 20.

Хотела бы-м ся там вернуть (Продовжыня фіктивнаго дія, подоба котрого зо скучноч- твов є цалком нагодна.)

Дорогы школяри і штуденти, школскый рік зачав а мы ту про вас зась. Перед вакаціями мы опубліковали першу часть интересной приповідкы, котрой голову поінту як і факт, де з носталгійов авторка звязанює о што чоловік в жытоті приходить дізнате ся в днешной части. Жычїме приемный умельцькый зажиток!

Таня Рундесова

Фестивал уж ся розлігать звуками з ампліонів. Тоны темпераментных народных ритмів і співу ся затинають до воздуха і звістуют, же фолклорна часть ся розкручат на повну силу. Будова школы претинать ареал на дві части, чім ся подарило досягнути, же художні цілі не сплывають з матеріалістично жравыма інтересами жалудка. З єдного боку суть розміщены станкы і марінготкы з їдлом і питьом в такім множестві, яке єм іщі в някім малім валалі не виділа. Пиво, вино, остра палінка, медовина, неалко... жываньска, опека курятина, гріловане мясо, капуста з реберком, лангошы, локшы... Комплетні зорганізована пасть про жалудкы. Часть народа ани не таїть умысел зучастнїти ся лем той части геппенінгу. З другого боку школы – на гріску, котре ся вдяка організаторам змінило на амфітеатер з деревяныма лавками – одогравать ся тото заважніше. Простор іщі не є заповнений, але з каждым новым ансамблем тетушок, уйків, бабок і дідків є фурт веце і веце. По обох боках гріска і на травов зароснутім бережку наростають далшы масы. „Важена публіка! Тепер на сцені привітаме молодых людей з десятиох країні!“ Звышений голос модераторкы на сцені собі разантні выжадує позорность. „Они пришли на Словеньско, жебы ту цілый тыждень в творчій ділні вытворили поп-артовы моделы подля властной фантазіі, іншпированы Варголом! Днесь вам їх укажуть в модній шов, котру приправили спеціалні про Микову. То собі заслужыть аплавз!“ Публіка пересычена даскількагодиновым фолклором з тужбов по зміні з радістыв апладус. А уж перед теткы і уйків маршируют першы моделы на дівчатах і шугайох. Пестрофарєбны стрыгы з текестілу і паперів, ориґіналны окрасы, пречудесны одія. Лайбикы без раменок, шаты з деколтами спереду і зозаду, сукенькы куртшы як опасок, выкроєны блузкы без подпырсенкы, запятки высшы як ходулі, голы хырбеты і довгы ногы. Уйкам і парібкїм ся затаїть дых. „А то што мать на тых шатах, што так беленьгать?“ звідує ся нерозуміюча молетна пані в першим ряді. „Мамо, то суть цедечка, то не познате, такы маленькы платні“, высвітлює їй хлопец сидячий справа. Жені ся то не вміщать до ей розуміня. Шаты ушыты з навішаных цедечок бы собі істо николи не облекла. Теті в пятім ряді ся не люблять глибоко выкроєны паперовы корсажы дакотрых моделок. Веце одкрывають як закрывають. А папірь на тілі прецік не тримать так істо, як полотно. Могло бы то быти небеспечне, як бы тот поп-арт поволив. Не дай Боже, жебы попадав дожд! Іншу жену провокують сукенькы. Не лем же суть курты, але дакотрым моделкам і одставають, аж є видіти, де зачінають стегна. „Пане на небі! Тота дівка, здасть ся, ани не мать прадло!“ Женічка собі з прекапіньом закрывать уста і не знать, што речі. „Але, бабі, она мать танґачі, то ся так носить,“ высвітлює їй дась дванадцятрочный внук. „Тан... што?“ „Тан-ґа-чі! То суть такы ґачі!“ Одважны моделкы і моделисты перепеходуют

вечераз перед натрісканым амфітеатром і жывають собі своїх 15 миківскых минут славы, котры тримають майже годину. Неспокойны теткы і бабкы ся з тым не докажуть змірити. Їх неволя ся тратить в аплавзі розрадостеной мужской публікы. Але бабкы собі розгорченость і згнусеность зо скаженого світа не дадут задусити. Уж жебы бив гет! Тот поп-арт! Мы хочеме нашого Робка Казика! Варголовскый вклад в програмі, а іщі такый провокуючий, є екстра ідея! Потихы ся не переставам сміяти. Конечні ся не буде критізовати, же миківскый фестивал мать прамало сполочного з Варголом – окрім назвы. І же го мож замінити з хоцькотрым фестивалом в будькотрім русиньскім селі. Тот тогорочный фестивал наїсні неможно! З нього бы ся потішыв і сам король поп-арту. Вызывава модна шов є на кінці. Модераторка бере мікрофон і – важены старшы дамы, уж є то ту. Зась в духу хвалю організаторів, же выштыко продумали, знаючі, же треба буде успокоїти розрушены старшы навцівничкы. Лік на їх нервы конечні приходить – звїзда Робко Казік! Про мене є то сіґнал, же ся треба стягнути з амфіка і просвітити людський зглук наоколо. Де суть, до чорта, выштыкы Миківчане? Теты і уйкове, котрых познам од дітства? Де суть камараткы і камарата? Ходжу коло станків, але всяды лем десятикы чуджіх тварей. Дебы десятикы, стовкы! Де суть тоты, што ту приходили як все стрітити старых знамых, поспоминати, вернуты то красне з младосты, поповідати, кади ся уберать жывот? Блуджу сама коло обровского колоточа і стрільніці. Перешлам і попри шатрі овішанім перниковыма сердечками, довго чекам коло таблы заповненой менами спонзорів – што кідь бы дахто з домашніх хотів контрольовати, ці є написаный на таблі ціт. Всяды ся продерам помідже чуджіх давы. Приходить мі надум, же хтось їх ту нароком зогнав майже з пів Словеньска, лем жебы своїми тілами одтыль вытіснили і тых невелико домородців, котры ту хотіли прийти і за дачим іншым, як лем за томболов. Казік на подію ся уж розоспівав і тягать шнур співанок єдну за другов. Бабкы на лавічках му остошість помогають. Очным контактом з остатныма участниками собі вынучуют сполочне переживаня радости. Не є вылучене, же цалком так подля них вызерать драга до рая. При буюрости, розпрудженій їдлом, питьом, вэкшына омаменой публікы ани не спозорує, же Казіка на сцені уж вымініла чеська рокова капела. Популарны пісничкы зо знамыма ритмами і рефренами збудять іншу часть публікы – то за ныв є тепер ряд, жебы ся достала до вару. Борці на сцені чують, же приходить їх час. Перешмарюють довге волося, захрипнута кричать до мікрофонів, наоко выштыков силов бринькають на ґітарах. Їх суверенность бы ся дала перемітовати вилами, кідь бы тот плейбек так не різав уха. Конечні зміна! Музична монотонность програму одходить і приходить народный росповідач, муж перезелечный за жену. Огучаны глядачі ся стішать з чаканьом фіґлів на чуджій учет. Росповідач їх мать повный

рукав. Тых учтів. Але гумор ся деська тратить. Забава ся затігать. Імпровізатор чуче клесаня прязни і з надмірнов снагов, натренованов дома перед джвередлом, вкладвать ся до наученых ролей. Іщі веце ся снажыть модуловати голос і афектовати міміку. Старшы рочникы в публіці ся одразу збудять. „О тій циганці – то было добрі, чула єсь?“

наклонять ся старшый пан ку жені и высвітлює їй поінту. Міджітым є уж сценка дійством о три крокы інде. В політіці. В тій правіцьовой, бо с лявицьовым чутьом ся негодить жартовати на народных гулянях.

„До Дзуринды, лем до нього! Думає собі, же буде у владі. Такого там не хочеме!“ закричить уйко, сидячий рівно під сценов. Росповідач є щастный – подарило ся. Наломена себестота є гет, конечні ся люблять його фіґлі. Радостні ся позерать до рефлекторів, освітлюючіх сцену. Зо смаком ся вжывать до реаґенцій глядачів, погупуючі ся в колінах, же ся му аж в єднакім ритмі розгупують выпхаты фалошны ціцькы. Інтуїтивно обертам погляд на публіку і тепер уж криміналістично докладно переосівам лиця. Найду наконець дакого? Увіджу хоцьлем як з влаку тварь, котра бы мі припомянула, же ту маме дашто поінтне? Позвідать ся на конечні дахто миківсков русинчїнов, як ся мам? Позор! Видить ся мі, же в десятих ряді спознавам чїісь обрїсы. Тот пан вызерать акурат як наш сусід. Омыл. З надійного знамого ся выклює цалком чуджій человек. Не вздавам ся і гледам далше. Іду знова ку станкам, ку колоточам, вечераз выйду на бережок, жебы єм позерателів мала як на долони. Знова ся мі привидить... Тварь в публіці ня уж наїсто не кламле, але зась хьба. Помылив ня профіл молодого мужа тісно під подіом, котрый з камеров собі награвать цілий програм а шілтовка му затїнке тварь. Народный росповідач уж стигнув другыраз перейти на свій куцїчко змінений репертоар, але людям на лавічках є то уж єдно. На Циганах і поліцайтах ся все дасть добрі побавити. І на выпхатой підпырсенки, кідь хлопа на сцені перестане слухати. Зачінам чути, як безнадійні ту не патрю. Нашто єм ту? Што ту гледам? За чім єм ся ту хотіла вернуть?

О двадцять років пізніше

Шістьпрудовов автострадов ся за селечком Красній Брїд розбігам стопятыдесятков в своїм електромобілі в смері на Малу Поляню і з пожитком уганям коло густых лісів. Погода з драгы ся мі мішать з преквапіньом зо змін в краї. Маґістрала о хвілю вылетить на широкий віадукт, який ся елеґантным облуком наднесе над березову долину. Ани зосередженость за волантом і передбігаючі авта мі не заборонять спомалити, жебы мі погляд з вышкы моста міг залетіти на дно знамой долины. Перед многыма роками ся через долину тягала на копець прикра штыркова драга, закривена многыма кривулями. Тоты закрукты в давных часох вытворили фурманы на деревяных возах, засобуючіх русиньске жытельство. За дітських років єм о тім чула цілы леґенды з росповіданя дїдка бібкы. При соціалізмї драгу заасфальтовали, бо была небеспечна, але пізніше зробили нову, рівнішу.

► с. 16

► с. 1

Колишні серпентини давно заросли в природі. З вишки віадукта ся мі одразу отворять поземска мозаїка а скусене око істо отворять в терені стару кривуляту драгу. Точно так, як тоты образкы на великих просторах в Южній Америці, котры мож позоровати лем з ероплана. Потішыть ня тото інтимне поглядкня властнов минулостыов, але позорность мам уж заміряну інде. Транспорт на автостраді видителні густне. То цалком не одповідать – колись на тых місцях – так облюбеній фразі о забытім краї. Русинський забытый край. Кым забытый? Познать дахто дакого, хто бы о нім забыв? Не вертати ся ту, є дашто інше, але жебы забыты? То ани Варгол...Навігачна система в авті мі одразу напомяне прибіжжуче ся одбочіня до Малой Поляны і на далшы смеры. Не стигам собі усвідомити, же уж здалека виджу малополянську церковь, як велика зелена табла прикаже зыйти до валалу направо а такой ся напроти ближыть нове одбочіня – смер Микова. У пруді авт ледва же скручу волант на автострадный выступ і, чудій ся світе, множество авт одбочує так само, як і я. Колеса підо мнов собі ужывають драгу гладшу як джвередло, але мене што раз веце хапле неїстота. Є то уж доправды довго, што я не была в тых русинських кончінах і судь-

ба мі наділила путованя по іншых частях Землі. У бігу жывота ани не было часу дознати ся, як ся мінить край предків і ці ся доправды мінить. І так не розумлю. Штось ся мі ту не видить. Де суть ямы перед Малов Полянв? Де є хоць бы єдно лайно перед Миковов? Де ся коло мене жене тівко авт? Інштінктивні спомалюю і входжу до послідной мірной закрукты, за котров ся мать отворити старый знамый погляд на село мого дїтства, котрый мам все врытый до памяти. В жывоті то бывать. Настане хвіля, кідь собі подумате: Тото бы-м хотів зажыти іщі раз, тото бым хотів собі звичити, тото є хвіля про богів! А пресні такой момент чекать теперь мене. Намісто бляшаных табуль скромні ознамующіх валал Микова і родиско родичів Анді Варгола зазерать на ня огромный склобетонový облук з неоновым написом – ЗАБАВНЫЙ ПАРК ВАРГОЛЛАНД. Блік, блк, блік. Під фаребні высвітленов назвон весело бликать: Wellcome! Витайте! Вітайте! Ром в уніформі шіковні одклонять авта до права на зберне парковиско. Гамую перед обровским білбордом, котрый віртуално презентує голографічну макету забавного парку. Позерам до нього... Поп-артова галерія. Варголова Virtual-Factory. Кінематічне студію. Художня поп-арт майстерня. Музей 3D Варголовых образів. Арена оживеных целебрит зо 60. років. Огромно вывалюю очі на бомбастічны назвы. І наприк докналії навігації тройдімезіонално го плаґату ем дезорентована. Мій погляд ся одразу посуне до рогу голографічной макеты на білборді. Сканзен Микова. Не вірю властным очам – на самім кінці ареалу означены дрібны объекты в скан-

зени а на них близко знамы назвы: родна хыжа Варголовых родичів. Студня Варголовых родичів. Варголова грушка. Хыжы Варголовых сусідів. Уж знам, што хочу. Кідьже вступ є доволений і автом а парк є дость великий, в касі собі купую моторізований листок за десять евр. Ку листку мі прями до рук надавають і малый електронічний навігатор. З чудныма чутями входжу до ареалу. Шырока асфалтова драга, лемована безрезками, ня веде попри чудесных поп-артовых штудіях, аренах і галеріях, обсыпанных навщівниками. Но нич з них ня теперь не інтересує, притягує ня лем єдна вец на світі. Мій електромобіл не може про ходців іти фрїшко, а так ся мі видить, же тото плазіня тырвать неувірітелно довго. Конечні ем на кінці. Навщівники рострачены по забавнішій і високо атрактивнішій части парку, аж до того кута ся не намагають. Так ем сама, не обтяжована чужов притомностьов. Заставлю авто перед деревяным плотом сканзену. Переходжу капурку і виджу даскілько на блідосіньо побіленых хыж, деревяну студню, стару наклонену грушку. Моя Микова! Очі ся мі заросять од наплыву почуть – не забыла ем тя. Але што то з тобов зробили? Затяжена тярхов емоцій, выберам собі за ціль єдну з хыж, котра ня притягує найвеце. Тисну на клянку... Сіни ня витакють глинянов підлогов, выдутыма

горбочками. Узка кухня перед ужаснутыма очами одкрыє старый креденць, стіл, три святы образкы на стіні і на зелено зафарблений пец. Ізба є мі тыж інтимні знама з нерівнов підлогов і накриво поставленным бутором. Єдинов змінов, што є інша як спомин у памяти, є беспоросна чістота, вычуханы стары ключкы, красні постелены постелі. Хоцьлем о то ся ту старають. Не мам сил ани вышытко дешіфровати, як ту мою задумчивость перерушыть острый звук і міготаве світло. Підойму очі і намісто деревяной повалы увіджу обровску плоху фаребной образовкы. Позерам на ню як до неба. Моя притомность наісні активізовала фотоклітку, котра акурат спущать на образовці даяке віртуалне дїйство. Вытрїщеныма очами слідую, як ся на образі вынорять з минулости імпровізований миківський амфітеатер затрїсканий публіков. Мої уха слухають якбы давно почуты слова модераторкы о молодых людях з десятиох країн, котры собі приправили поп-артовы моделы на фестивалову модну шов... Помалы ся роспоминам. Як ем была сама на фестивалі в Микові перед двадцятьма роками... Тот молодой муж під подіом... Шілтовка му закрывала тварь... Награвав собі цілый програм... Ани він, ани я, ани ништо з участників не думав, як звичити русинський код.

Ілустрованя: Яна Бечкова

Не забудьте позерати русинський народностный маґазин!!!

26-го октобра 2010 о 16.35 буде на СТВ 2 одвысланный русинський народностный маґазин, де окрема іншого увидите: ексклузівны репортажі з Літніх таборів про русинскы діти, русинське пчоларство, туристічны інтересности, як родив ся словенско-русинський словник і много інших актуалностей зо світа русинства.

В слідуючім ціслі Інфо Русина дочітате ся:

20/2010

Русинська „топмоделка“ добыла світ!

20/2010

По слідах збойника Федора Головатого.

20/2010

П. Худік: „Наш розрахунок на закупіня образів Е. Варголы не выстачить!“